

Lagrådsremiss

Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag m.m.

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 14 mars 2002

Bosse Ringholm

Johan Svanberg
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen lämnas förslag till begränsningar av möjligheten att i inkomstslaget näringsverksamhet dra av kapitalförluster på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag och utländska motsvarigheter. Juridiska personers kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter skall fortsättningsvis endast få dras av mot kapitalvinster på delägarätter. Den särskilda undantagsreglering som möjliggör en vidare avdragsrätt för kapitalförluster på delägarätter vars innehav betingas av rörelsen avskaffas. En förändring med motsvarande innebörd föreslås för kapitalförluster som uppkommer i svenska handelsbolag och för kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag samt för andelar i utländska juridiska personer vars inkomster beskattas hos delägarna.

Syftet med förslagen är att motverka att nuvarande regler utnyttjas för omfattande och tilltagande skatteplanering mot bakgrund av att regeringen i budgetpropositionen för 2002 förklarat att det är angeläget att avskaffa beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar. En sådan förändring medför även att avdragsrätten avskaffas för kapitalförluster på sådana andelar.

I avvaktan på den nämnda reformeringen av företagsbeskattningen finns det en uppenbar risk för att de nuvarande reglerna utnyttjas för skatteplanering i ökad omfattning med avsevärt skattebortfall som följd. Det föreligger därför särskilda skäl för att med stöd av 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen tillämpa den föreslagna lagstiftningen fr.o.m. dagen efter överlämnandet av en skrivelse om detta till riksdagen. Regeringen har den 6 december 2001 överlämnat en skrivelse (skr. 2001/02:77) till riksdagen i vilken förslagen i lagrådsremissen rörande delägarätter och andelar i svenska handelsbolag har aviserats. De nya reglerna föreslås även bli tillämpliga fr.o.m. dagen efter överlämnandet

av regeringens skrivelse på avyttringar som skett tidigare men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt bestämmelsen i 25 kap. 30 § inkomstskattelagen (1999:1229) inte har inträffat senast dagen för avlämnandet.

Reglerna om kapitalförluster på andelar i utländska juridiska personer vars inkomster beskattas hos delägarna föreslås träda i kraft och tillämpas i fråga om avyttringar fr.o.m. den 1 juli 2002. De föreslås även tillämpas på kapitalförluster på sådana andelar som avyttrats före den 1 juli 2002 men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § inträffat efter den 30 juni 2002.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
3	Ärendet och dess beredning	11
4	Bakgrund	12
5	Överväganden och förslag	15
5.1	En begränsad avdragsrätt för kapitalförluster på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag m.m.	15
5.1.1	Avdrag för juridiska personers kapitalförluster på delägarrätter	22
5.1.2	Avdrag för kapitalförluster på delägarrätter som uppkommit i svenska handelsbolag	23
5.1.3	Avdrag för kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag	26
5.1.4	Beräkning av kapitalförlust och värdenedgång på en delägarrätt som ägs av ett svenskt handelsbolag	29
5.1.5	Avdrag för kapitalförluster på andelar i utländska delägarbeskattade företag	32
5.2	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	33
6	Konsekvenser för de offentliga finanserna	36
7	Konsekvensanalys för mindre företag	36
8	Författningskommentarer	37
	Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över promemorian Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarrätter och andelar i svenska handelsbolag (Fi2001/4621)	45
	Lagförslagen i promemorian Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag (Fi2001/4621)	46

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Lagtext

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 48 kap. 26 och 27 §§, 50 kap. 10 och 11 §§ samt 52 kap. 6 och 7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas åtta nya paragrafer, 50 kap. 12–14 §§, 52 kap. 8–12 §§ samt närmast före 50 kap. 10–12 §§ samt 52 kap. 6–8 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

48 kap.

26 §

Juridiska personers kapitalförluster på delägarätter får dras av bara mot kapitalvinster på delägarätter. Om en del av en förlust inte kan dras av mot sådana kapitalvinster, behandlas den som en ny kapitalförlust på delägarätter det följande beskattningsåret.

Begränsningen i första stycket gäller inte om innehavet av delägarätterna betingats av rörelse som bedrivs av den skattskyldige eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära.

Om det avyttrande företaget inte kan dra av en del av en kapitalförlust mot kapitalvinster på delägarätter, får i stället ett annat företag som med avdragsrätt kan ta emot eller lämna koncernbidrag till det avyttrande företaget dra av förlusten mot en sådan vinst. Den del av förlusten som inte utnyttjas av ett sådant annat företag behandlas som en ny kapitalförlust på delägarätter i det avyttrande företaget det följande beskattningsåret.

Begränsningen i första stycket gäller inte heller i fråga om kapitalförluster när sådana svenska aktiebolag eller svenska ekonomiska föreningar som inte är förvaltningsföretag avyttrar andelar eller när svenska sparbanker eller svenska ömsesidiga skadeförsäkringsföretag avyttrar andelar, om det sammanlagda röstetalet för deras innehav vid avyttringen motsvarade 25 procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i

företaget.

27 §¹

I fråga om kapitalförluster som uppkommer i svenska handelsbolag tillämpas 19–21, 23 och 24 §§.

Kapitalförluster på delägarrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, får dras av bara mot handelsbolagets kapitalvinster på delägarrätter. På sådana kapitalförluster tillämpas inte bestämmelsen i 24 §. Kapitalförluster på sådana delägarrätter skall tas i anspråk före kapitalförluster på andra delägarrätter i handelsbolaget. Om en del av en förlust inte kan dras av, behandlas den som en ny kapitalförlust på delägarrätter i handelsbolaget det följande beskattningsåret.

Kapitalförluster på sådana *delägarrätter* och fordringsrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock alltid dras av i sin helhet.

Kapitalförluster på sådana fordringsrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock alltid dras av i sin helhet.

50 kap.

Huvudregel

10 §

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges i 11 §.

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges i 11 *eller* 12 §.

¹ Senaste lydelse 2000:540.

Handelsbolag som ägs av
handelsbolag

11 §

En kapitalförlust som uppkommer när ett svenskt handelsbolag avyttrar en andel i ett annat svenskt handelsbolag skall dras av med 70 procent av förlusten.

En kapitalförlust på en andel vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock *alltid* dras av i sin helhet.

En kapitalförlust på en andel vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock dras av i sin helhet *om inte annat anges i 12 §*.

Begränsad avdragsrätt i vissa fall

12 §

Den del av en kapitalförlust på en andel i ett svenskt handelsbolag som motsvarar avyttrarens andel av en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som är kapitaltillgång och som handelsbolaget ägt eller äger får dras av bara mot delägarrens kapitalvinster på delägarrätter om handelsbolagets innehav betingats av rörelse på sätt som anges i 11 § andra stycket. En kapitalförlust på en delägarrätt som handelsbolaget ägt beaktas bara om delägarrätten avyttrats efter den 6 december 2001.

Om det är ett svenskt handelsbolag som avyttrat andelen i handelsbolaget, skall den del av kapitalförlusten som får dras av bara mot kapitalvinster på delägarrätter tas i anspråk före kapitalförluster på sådana delägarrätter som omfattas av bestämmelsen i 48 kap. 27 § första stycket.

Om en del av en förlust inte kan dras av på grund av bestämmelserna i första stycket, behandlas den som en ny kapitalförlust det följande

de beskattningsåret.

13 §

När storleken på en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som anges i 12 § skall bestämmas, tillämpas bestämmelserna i 44 och 48 kap., med undantag för 48 kap. 15 §. Om en delägarrätt har förvärvats av handelsbolaget före delägarrens förvärv av andelen i handelsbolaget, skall dock som anskaffningsutgift anses marknadsvärdet på delägar-rätten vid förvärvet av andelen.

En delägarrätt som innehas av handelsbolaget när andelen i bolaget avyttras skall värderas till marknadsvärdet vid avyttringstidpunkten.

14 §

Bestämmelserna i 12 och 13 §§ tillämpas på motsvarande sätt om handelsbolaget ägt eller äger en delägarrätt indirekt genom ett svenskt handelsbolag eller genom en utländsk juridisk person vars inkomster enligt 6 kap. 14 § skall beskattas hos delägarna.

52 kap.

Huvudregel

6 §

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges i 7 §.

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges i 7 eller 8 §.

Kapitalförluster som uppkommer i svenska handelsbolag

7 §

I fråga om kapitalförluster som uppkommer i svenska handelsbolag tillämpas bestämmelserna i 5 §.

Kapitalförluster på sådana tillgångar eller förpliktelser vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av

Kapitalförluster på sådana tillgångar eller förpliktelser vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av

någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock *alltid* dras av i sin helhet

någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock dras av i sin helhet *om inte annat anges i 8 §.*

Kapitalförluster på andelar i vissa utländska juridiska personer

8 §

I fråga om kapitalförluster på en andel i en utländsk juridisk person vars inkomster enligt 6 kap. 14 § skall beskattas hos delägarna gäller följande. Förlusten får, till den del den motsvarar avyttrarens andel av en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägar rätt som den utländska juridiska personen ägt eller äger, dras av bara mot delägarens kapitalvinster på delägar rätter om

– delägar rätten är en kapitaltillgång, och

– den utländska juridiska personens innehav betingats av rörelse som bedrivs av den utländska juridiska personen eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå denne nära. En kapitalförlust på en delägar rätt som den utländska juridiska personen ägt beaktas bara om delägar rätten avyttrats efter den 30 juni 2002.

9 §

Om det är ett svenskt handelsbolag som avyttrat andelen i den utländska juridiska personen enligt 8 §, skall den del av kapitalförlusten som får dras av bara mot kapitalvinster på delägar rätter tas i anspråk före kapitalförluster på sådana delägar rätter som omfattas av bestämmelsen i 48 kap. 27 § första stycket.

10 §

Om en del av en förlust inte kan dras av på grund av bestämmelserna i 8 §, behandlas den som en ny kapitalförlust det följande beskattningsåret.

11 §

När storleken på en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som anges i 8 § skall bestämmas, tillämpas bestämmelserna i 50 kap. 13 § på motsvarande sätt.

12 §

Bestämmelserna i 8 § tillämpas på motsvarande sätt om den utländska juridiska personen ägt eller äger en delägarrätt indirekt genom ett svenskt handelsbolag eller genom en utländsk juridisk person vars inkomster enligt 6 kap. 14 § skall beskattas hos delägarna.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

2. De nya bestämmelserna i 48 kap. 26 och 27 §§ samt 50 kap. 10–14 §§ tillämpas på kapitalförluster på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag som avyttrats den 7 december 2001 eller senare. De nya bestämmelserna tillämpas också på kapitalförluster på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag som avyttrats före den 7 december 2001 men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § inträffat efter den 6 december 2001.

3. De nya bestämmelserna i 52 kap. 6–12 §§ tillämpas på kapitalförluster på andelar i utländska juridiska personer som anges i 6 kap. 14 § och som avyttrats den 1 juli 2002 eller senare. De tillämpas också på kapitalförluster på sådana andelar som avyttrats före den 1 juli 2002 men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § inträffat efter den 30 juni 2002.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 10 september 1998 att tillkalla en särskild utredare med huvudsakligt uppdrag att dels se över företagsskattefrågor i samband med omstruktureringar av företag (dir. 1998:55) som en fortsättning på det arbete som genomfördes av 1992 års företagsskatteutredning, dels göra en översyn av reglerna om svenska företags möjligheter att skattefritt ta emot utdelning på andelar i utländska juridiska personer (dir. 1998:74). Utredningarna – 1998 års företagsskatteutredningar – lämnade i februari 2001 det gemensamma betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11). I betänkandet föreslås bl.a. att beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar avskaffas. En sådan förändring av skattebestämmelserna innebär en risk för att oönskade skatteplaneringsåtgärder i form av s.k. ränteavdragsarbitrage genomförs. Därför föreslår utredningen även nya och utvidgade regler för beskattning av s.k. CFC-bolag (controlled foreign company) med främsta syfte att motverka ränteavdragsarbitrage och även i övrigt motverka att den svenska bolagsskattebasen urholkas.

Betänkandet har remissbehandlats och förslaget om att undanta både utdelningar och kapitalvinster på näringsbetingade andelar från beskattning har i huvudsak mottagits positivt av remissinstanserna. På andra väsentliga punkter har dock framförts omfattande och bitvis hård kritik.

Regeringen förklarade i budgetpropositionen för 2002 att det är angeläget med en förändring av skattereglerna i linje med det tidigare nämnda utredningsförslaget som innebär att beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar avskaffas och därmed även avdragsrätten för kapitalförluster på sådana andelar. Samtidigt uttalade regeringen att ett lagförslag till riksdagen kan lämnas tidigast under våren 2002 (prop. 2001/02:1, s. 196).

Mot bakgrund av den effekt som regeringens uttalande kunde få för företagens hantering av kapitalvinster och kapitalförluster och eftersom det dessutom uppmärksammades att de nuvarande reglerna om avdragsrätt för kapitalförluster användes i handel med bolag som endast innehöll kapitalförluster på delägarätter, lämnade regeringen den 6 december 2001 en skrivelse till riksdagen med meddelande om kommande förslag om ändringar i reglerna om rätten till avdrag i inkomstlaget näringsverksamhet för kapitalförluster på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag (skr. 2001/02:77).

Inom Finansdepartementet har utarbetats en promemoria med förslag till begränsningar i rätten till avdrag i inkomstlaget näringsverksamhet för kapitalförluster på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag (Fi2001/4621). Promemorian har remissbehandlats. Flera tunga remissinstanser har tillstyrkt att förslaget, med vissa förändringar, läggs till grund för lagstiftning. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1* och en sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

I det följande föreslår regeringen en begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag. Förändringar med motsvarande innebörd föreslås även för utländska juridiska personer vars inkomster beskattas hos delägarna och för andelar i sådana juridiska personer.

Förslaget motsvarar i huvudsak promemorians förslag men vissa förändringar och tillägg har gjorts. Härtill har vidtagits vissa redaktionella ändringar av lagtexten. Synpunkter har under hand inhämtats från Riksskatteverket.

4 Bakgrund

Frågan om rätten till avdrag för kapitalförluster på företagsägda delägarätter och andelar i svenska handelsbolag måste ses i ljuset av reglerna för beskattning av utdelning och, framför allt, av kapitalvinster på företagsägda andelar. Inledningsvis ges därför en kortfattad beskrivning av dessa regler. Därefter följer en beskrivning av nuvarande regler om rätt till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag.

Näringsbetingade andelar

I fråga om andelar som är kapitaltillgångar (dvs. andelar som inte är lagertillgångar) skiljer man mellan näringsbetingade andelar och övriga andelar. Andelar som tillhör den senare gruppen brukar kallas kapitalplaceringsandelar eller – med den internationellt vedertagna terminologin – portföljandelar.

Med en näringsbetingad andel avses enligt 24 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL, en andel som är kapitaltillgång hos ägarföretaget om någon av följande förutsättningar är uppfylld:

– Det sammanlagda rösttalet för ägarföretagets andelar vid beskattningsårets utgång i det företag som andelen avser motsvarar 25 procent eller mer av rösttalet för samtliga andelar i företaget (*röstvillkoret*).

– Det görs sannolikt att innehavet av andelen betingas av rörelse som bedrivs av ägarföretaget eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära (*betingandevillkoret*).

Kapitalvinster och utdelning på andelar

Ett rörelsedrivande aktiebolag beskattas för utdelning på kapitalplaceringsandelar men inte på näringsbetingade andelar. Skälet för skattefriheten för utdelning på näringsbetingade andelar är att beskattning av en rörelsevinst i fler än två led – en gång på bolagsnivån och en gång på ägarnivån – skall undvikas. Någon motsvarande reglering för kapitalvinster finns inte. För ett rörelsedrivande aktiebolag är således utdelningar på näringsbetingade andelar skattefria medan kapitalvinster på sådana andelar beskattas. I fråga om kapitalplaceringsandelar beskattas såväl utdelningar som kapitalvinster.

Kapitalförluster på delägarätter

Bestämmelser om avdragsrätt för juridiska personers kapitalförluster på andelar och andra slags delägarätter finns i 48 kap. 26 § IL, den s.k. kvittningsfällan. Juridiska personer får enligt huvudregeln bara dra av kapitalförluster på delägarätter mot kapitalvinster på delägarätter. Om en del av en sådan förlust inte kan dras av mot sådana kapitalvinster, behandlas den som en ny kapitalförlust på delägarätter det följande beskattningsåret. I lagrummets andra och tredje stycket finns dock undantag från begränsningen i avdragsrätten. Begränsningen gäller inte om innehavet av delägarätterna betingats av rörelse som bedrivs av den skattskyldige eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära. Begränsningen gäller inte heller för kapitalförluster i svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar, svenska sparbanker eller svenska ömsesidiga skadeförsäkringsföretag, på andelar om det sammanlagda röstetalet för innehavet vid avyttringen motsvarade 25 procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i företaget. Regeln omfattar inte förvaltningsföretag.

Av bestämmelsen i 48 kap. 27 § IL följer att för kapitalförluster på delägarätter som uppkommer i svenska handelsbolag tillämpas bestämmelserna i 48 kap. 19–21 och 24 §§ IL om avdragsrätt för kapitalförluster i inkomstslaget kapital som innebär en begränsad avdragsrätt för kapitalförluster. Kapitalförluster på marknadsnoterade delägarätter och kapitalförluster på sådana andelar i svenska aktiebolag och utländska juridiska personer som inte är marknadsnoterade skall dras av i sin helhet mot kapitalvinster på sådana tillgångar (48 kap. 20 § IL). Kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i värdepappersfonder som bara innehåller svenska fordringsrätter skall dock dras av i sin helhet (48 kap. 21 § IL). Om inte hela kapitalförlusten kan dras av enligt bestämmelserna i 20 och 21 §§, skall 70 procent dras av (48 kap. 24 § IL). Kvoteringen är densamma som för fysiska personer trots att avdraget görs i inkomstslaget näringsverksamhet. Kapitalförluster på delägarätter skall dock alltid dras av i sin helhet om innehavet betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära (48 kap. 27 § andra stycket IL).

Kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag

För kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag finns särskilda regler i 50 kap. 9–11 §§ IL. Av reglerna följer att kapitalförluster i inkomstslaget kapital på sådana andelar skall dras av till 70 procent (50 kap. 9 § IL). För kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet gäller som huvudregel att dessa skall dras av i sin helhet (50 kap. 10 § IL). Av bestämmelsen i 50 kap. 11 § första stycket IL följer dock att en kapitalförlust som uppkommer när ett svenskt handelsbolag avyttrar en andel i ett annat svenskt handelsbolag skall avdrag göras med 70 procent av förlusten. Om kapitalförlusten på en andel vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till

äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock kapitalförlusten alltid dras av i sin helhet (50 kap. 11 § andra stycket IL).

Kapitalförluster på delägarätter som uppkommit i utländska delägarbeskattade företag och kapitalförluster på andelar i sådana företag

Inkomster i vissa utländska juridiska personer beskattas direkt hos delägaren enligt de regler som finns i 6 kap. 12–16 §§ IL. Enligt 6 kap. 14 § IL är delägaren skattskyldig för sin del av den utländska juridiska personens inkomster om delägaren beskattas för sin del av inkomsterna i den stat där den juridiska personen hör hemma, s.k. delägarbeskattade företag. Delägaren kan även vara skattskyldig enligt de regler som finns i 6 kap. 15 § IL för inkomster i s.k. CFC-bolag. Delägare som är juridiska personer får inte dra av underskott som uppkommit i bolag som omfattas av de sist nämnda reglerna utan underskottet sparas och får dras av vid beräkning av den utländska juridiska personens inkomster efterföljande år (14 kap. 11 § IL).

Kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på andelar i utländska delägarbeskattade företag bör som regel omfattas av reglerna i 52 kap. IL och får dras av enligt reglerna i 52 kap. 6–7 §§ IL även om rättspraxis även har hänvisat till reglerna för avyttring av aktier (RÅ 1992 ref. 94). Enligt huvudregeln i 52 kap. får kapitalförluster dras av i sin helhet. Har kapitalförlusten uppkommit i ett svenskt handelsbolag får bara 70 procent av förlusten dras av om inte innehavet av andelen i det utländska delägarbeskattade företaget betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolagets eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära. Förlusten får i dessa senare fall dras av i sin helhet.

Kapitalförluster för företag i intressegemenskap

Avdragsgilla koncerninterna kapitalförluster o.d. får dras av som en kostnad först när det inträffar en omständighet som medför att tillgången inte längre existerar eller inte längre innehas av en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag som är i intressegemenskap med det säljande företaget eller av det säljande företaget (25 kap. 30 § IL). Koncernbanden måste antingen klippas av till det företag i vilket kapitalförlusterna finns, dvs. det säljande företaget, eller klippas av till den avyttrade tillgången, för att kapitalförlusten skall kunna utnyttjas av det säljande företaget.

5 Överväganden och förslag

5.1 En begränsad avdragsrätt för kapitalförluster på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag m.m.

Regeringens bedömning: Rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag och utländska motsvarigheter måste begränsas.

Som huvudregel bör gälla att kapitalförluster på delägarrätter bara får dras av mot kapitalvinster på delägarrätter.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket (RSV), Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Östergötlands län och Landsorganisationen i Sverige (LO)* tillstyrker i huvudsak att förslagen i promemorian läggs till grund för lagstiftning i avvaktan på den av regeringen aviserade reformeringen av företagsbeskattningen. RSV och Länsrätten i Stockholms län föreslår vissa förändringar i och tillägg till förslagen.

Närings- och teknikutvecklingsverket, NUTEK, menar att i första hand bör förslagen i betänkandet SOU 2001:11 genomföras men vill även understryka vikten av att regeringen verkar för en sund och långsiktig lagstiftning inom företagsområdet vilket innefattar åtgärder som beivrar skattefusk. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* uttrycker förståelse för skälen för regeringens förslag och vill inte motsätta sig att förslaget läggs till grund för lagstiftning.

Sveriges advokatsamfund avstyrker förslagen i promemorian och anser bl.a. att det inte är visat att ett ingripande är påkallat. Begränsningen i avdragsrätten bör i vart fall inskränkas till att avse handel med bolag som bara innehåller kapitalförluster. Samfundet motsätter sig även att reglerna införs med retroaktiv verkan.

Näringslivets organisationer är i varierande grad negativa till promemorians förslag. Ett flertal av dessa, bl.a. *Näringslivets skattedelegation, Sveriges Fastighetsägareförbund, Föreningen auktoriserade revisorer (FAR) och Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)* anser att det är tillräckligt att åtgärder vidtas mot handel med andelar i företag som i huvudsak innehåller kapitalförluster på rörelsebetingade delägarrätter m.m. som inte uppstått under den aktuella ägarens innehav. Organisationerna kritiserar även den föreslagna retroaktiviteten i förslagen.

Skälen för regeringens bedömning: Den nuvarande beskattningen av företagets kapitalvinster på andelar i dotter- och intresseföretag medför att företagets vinster beskattas både i dotterföretaget och i moderföretaget. Detta är inte önskvärt eftersom en vinst endast bör beskattas en gång i företagssektorn. Härtill kommer att dagens system många gånger kan kringgås. Många företag har strukturerat sina innehav av dotterbolag på

så sätt att vinstgivande aktieförsäljningar sker i länder där kapitalvinster på försäljningar av dotterbolag inte beskattas. Förlustförsäljningar realiseras däremot i Sverige med avdragsrätt för den uppkomna förlusten.

Följande exempel illustrerar den faktiska asymmetri som kan uppkomma i sådana situationer. Ett svenskt eller utländskt rörelsedrivande företag som skall avyttras kan t.ex. ägas av ett nederländskt holdingföretag som ägs av det svenska koncernmoderföretaget. Om andelarna i det rörelsedrivande företaget har stigit i värde, kan avyttringen ske utan att vinsten beskattas genom att det nederländska holdingföretaget säljer andelarna i det rörelsedrivande företaget. Har andelarna sjunkit i värde, kan det svenska koncernmoderföretaget sälja andelarna i det nederländska holdingföretaget med avdragsrätt för förlusten. Den beskrivna situationen är inte acceptabel. Dessutom medför det förhållandet att kapitalvinster på aktier i dotterföretag m.m. är skattefria i en del andra länder att det är svårt att upprätthålla beskattningen av sådana vinster i Sverige.

Frågan om beskattning av kapitalvinster på näringsbetingade andelar rymmer en mängd komplexa och svåra frågeställningar och har utretts av 1998 års företagsskatteutredningar (dir. 1998:55 och dir. 1998:74). Utredningarna lämnade i februari 2001 det gemensamma betänkandet Utdelningar och kapitalvinster på företagsägda andelar (SOU 2001:11). Huvudförslaget är att kapitalvinster – på samma sätt som gäller för utdelning mellan svenska bolag och som är huvudregel när det gäller utdelning från utländska bolag – på näringsbetingade andelar skall vara skattefria. Som en konsekvens av förslaget om att avskaffa kapitalvinstbeskattningen av näringsbetingade andelar föreslås även att kapitalförluster vid försäljningar av sådana andelar inte längre skall få dras av.

Förändringen av skattebestämmelserna kan ge upphov till oönskade skatteplaneringsåtgärder i form av s.k. ränteavdragsarbitrage. Med detta förstås att ett svenskt företag lånefinansierar investeringar i dotterföretag i länder med låg eller obefintlig bolagsskatt. Genom avdragsrätten för låneräntan skulle skattepliktiga inkomster i det svenska moderföretaget kunna transformeras till en skattefri kapitalvinst vid avyttring av dotterbolaget. Motsvarande gäller även vid utdelning från det utländska dotterbolaget. För att motverka ränteavdragsarbitrage och i övrigt motverka att den svenska bolagsskattebasen urholkas föreslår utredningen även nya och utvidgade regler för beskattning av s.k. CFC-bolag (controlled foreign company). Betänkandet har remissbehandlats och förslaget om att undanta både utdelning och kapitalvinster på näringsbetingade andelar från beskattning har i huvudsak mottagits positivt av remissinstanserna. På andra och väsentliga punkter har dock framförts omfattande och bitvis hård kritik. Kritiken tar bl.a. sikte på de föreslagna CFC-reglerna.

Regeringen har tidigare i budgetpropositionen för år 2002 förklarat att det är angeläget med en förändring av skattereglerna i linje med det tidigare nämnda utredningsförslaget som innebär att beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar avskaffas och därmed även avdragsrätten för kapitalförluster på sådana andelar. Samtidigt har regeringen uttalat att ett lagförslag till riksdagen kan lämnas tidigast under våren 2002 (prop. 2001/02:1, s. 196). Mot bakgrund av regeringens principiella ställningstagande i budgetpropositionen finns det en risk för att företagen väljer att realisera kapitalförluster innan en sådan reformering av reglerna har trätt i kraft och väntar med att realisera kapitalvinster

tills dess att beskattningen av dessa vinster har avskaffats. Som en bekräftelse på att reglerna om avdrag för kapitalförluster var satta under press uppmärksammades dessutom i massmedia under senhösten 2001 att de nuvarande reglerna om avdragsrätt för kapitalförluster på näringsbetingade andelar kan utnyttjas i samband med finansiella rekonstruktioner av en förlustbringande verksamhet. Enkelt uttryckt kan man säga att genom att sälja ett bolag som i normalfallet endast innehåller kapitalförluster på näringsbetingade andelar kan säljaren kapitalisera och tillgodogöra sig en del av det värde som kapitalförlusterna har för köparen av bolaget.

Mot denna bakgrund och eftersom det föreligger en uppenbar risk för att de nuvarande reglerna om avdrag för kapitalförluster kommer att utnyttjas i en alltmer tilltagande omfattning och många gånger även på ett icke avsett sätt, föreslås regler om en begränsad avdragsrätt för kapitalförluster på delägarätter. Begränsningen av avdragsrätten motverkar en tilltagande skatteplanering som medför avsevärda skattebortfall. Utan något ingripande skulle skattebortfallet kunna hota genomförandet av reformeringen av företagsbeskattningen.

Som nämnts i avsnitt 3 har regeringen den 6 december 2001 genom en skrivelse till riksdagen aviserat begränsningar i avdragsrätten för kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter och andelar i svenska handelsbolag.

Från näringslivshåll kritiserar promemorians förslag till ändringar med hänvisning till att det ännu inte har presenterats någon lagrådsremiss beträffande förslaget att avskaffa beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar. Regeringen vill därför framhålla att det pågår ett intensivt beredningsarbete i regeringskansliet med att förbereda en lagrådsremiss. Arbetet bedrivs med inriktning att en lagrådsremiss skall kunna beslutas före sommaren med efterföljande proposition under hösten 2002. De förslag som regeringen lämnar nu utgör en nödvändig förutsättning i arbetet med att reformera företagsbeskattningen i den riktning som förespråkats sedan länge av bl.a. näringslivets intresseorganisationer.

Näringslivets skattedelegation kritiserar även förslagen om en begränsad eller avskaffad avdragsrätt för kapitalförluster utifrån ett resonemang att det i de allra flesta fall är materiellt riktigt att tillåta avdragsrätt för förluster på näringsbetingade andelar även om skattskyldigheten för vinster på sådana andelar avskaffas. Delegationen menar att för ett bolag bör skatteeffekterna vara desamma oavsett om bolaget bedriver en verksamhet i filialform eller genom ett dotterbolag där det saknas möjlighet till resultatutjämnning mellan bolagen. Bedrivs verksamhet genom en filial beskattas vinsten direkt hos bolaget. När förlust uppstår erhåller bolaget avdrag för denna. För att uppnå samma effekt vid bedrivande av rörelse i dotterbolagsform krävs att utdelningar liksom kapitalvinster är skattefria hos moderbolaget, samtidigt som förluster på dotterbolagsaktier beroende på en äkta värdenedgång på aktierna är avdragsgilla. Annars uppnås inte en likformig behandling. Resonemanget kan verka bestickande men är dock, enligt regeringens mening, inte helt korrekt och fritt från invändningar. Eftersom en filial utgör en del av ett och samma bolag är det korrekta jämförelseobjektet det helägda dotterföretaget. Beträffande helägda dotterföretag finns – om även övriga förutsättningar är uppfyllda –

möjlighet till resultatutjämnning mellan bolagen. Möjligheterna till resultatutjämnning mellan ett svenskt moderföretag och ett utländskt dotterföretag är visserligen begränsade men samtidigt gäller att resultatet i en utländsk filial beskattas medan det i normalfallet inte finns några svenska beskattningsanspråk på en verksamhet som bedrivs i utlandet av ett svenskägt utländskt bolag. Den jämförelse som görs av skattedelegationen ger därför inte stöd åt slutsatsen att skatteneutraliteten mellan verksamhetsformer inom företagssektorn förutsätter avdragsrätt för kapitalförluster på näringsbetingade andelar i ett system utan kapitalvinstbeskattning.

Regeringen kan dock instämma i uppfattningen att det kan finnas situationer där en avskaffad avdragsrätt för kapitalförluster skulle kunna vålla företag bekymmer och där det finns anledning till särskilda överväganden. Det gäller särskilt de fall där ett bolag tillskjutit riskkapital eller kapital för att täcka förluster i ett annat bolag och kapitaltillskottet inte kunnat göras med avdragsrätt i form av koncernbidrag. En situation som nämnts är att en internationellt verksam koncern satsar kapital i ett utländskt dotterbolag för att bygga upp t.ex. en tillverkningsindustri. Om detta bolag likvideras eller säljs med förlust skulle det ur ett företagsekonomiskt perspektiv kunna vara berättigat att det svenska moderföretaget – som gjort kapitaltillskottet – får göra avdrag för sin förlust eftersom kapitaltillskottet i princip har gjorts med beskattade vinstmedel. Det samma kan gälla s.k. joint venture projekt som bedrivs i Sverige där rätt att lämna eller ta emot koncernbidrag saknas. Regeringen har därför tagit initiativ till att tillkalla en särskild utredare för att behandla frågor som sammanhänger med den omtalade situationen, bl.a. frågan om en reformering av reglerna om koncernbidrag (dir. 2002:28).

Begränsningens omfattning

Flera av de remissinstanser som företräder näringslivsintressen menar att det är tillräckligt med att införa regler som motverkar handel med bolag som huvudsakligen innehåller kapitalförluster på delägarätter. FAR föreslår t.ex. regler liknande dem som avser att stoppa s.k. Lundintransaktioner (24 kap. 18 § IL) och Näringslivets skattedelegation föreslår införandet av en bestämmelse med innebörd att anskaffningsutgiften för näringsbetingade andelar skall anses utgöra deras marknadsvärde vid ingången av beskattningsåret om det värdet är lägre än den verkliga anskaffningsutgiften och om det bestämmande inflytandet över det företag som innehar andelarna ändrats under beskattningsåret. Även Advokatsamfundet anser att begränsningen endast bör omfatta transaktioner som innebär handel med förlustbolag.

Regeringen vill understryka att förslagen syftar till att motverka tilltagande och omfattande skatteplanering inom hela företagssektorn inför det kommande förslaget om att avskaffa kapitalvinstbeskattningen på näringsbetingade andelar. Den typ av skatteplanering som innebär handel med bolag som bara innehåller kapitalförluster på näringsbetingade andelar och som fick stor uppmärksamhet under hösten 2001 är bara en omständighet som visar på nödvändigheten av att generellt begränsa avdragsrätten. Att enbart genomföra regelförändringar som motverkar handel med bolag som innehåller kapitalförluster, t.ex. genom att införa av-

dragsbegränsningar för kapitalförluster efter ägarförändringar, är inte en effektiv åtgärd om man, som regeringen, strävar efter att avskaffa kapitalvinstbeskattningen på näringsbetingade andelar utan att samtidigt skapa incitament till omfattande och tilltagande skatteplanering. Regeringens förslag uppfyller detta eftersträvade syfte. I sammanhanget måste även poängteras att förslaget innebär att avdragsrätten för kapitalförluster på rörelsesbetingade delägarrätter inskränks. I den mån förluster inte kan dras av mot kapitalvinster på delägarrätter föreslås att de får sparas till efterföljande år. Det måste betonas att alternativet i nuläget – att helt avskaffa avdragsrätten för kapitalförluster på näringsbetingade andelar – är en betydligt mer ingripande åtgärd.

Skattebortfallet

Som nämnts riskeras ett avsevärt bortfall av skatteintäkter genom omfattande och tilltagande skatteplanering. Det är inte möjligt att mer bestämt uppskatta hur stort bortfallet riskerar att bli men det finns underlag som entydigt visar på att det rör sig om avsevärda belopp. För beskattningsåret 1999² beräknas bara de redovisade skattemässiga förlusterna på näringsbetingade aktier inom aktiebolagssektorn uppgå till nära 14 miljarder kronor. Härutöver finns det inom aktiebolagssektorn skattemässiga förluster på andelar i handelsbolag som beräknas uppgå till knappt sex miljarder kronor. Någon särredovisning beträffande delen näringsbetingade andelar finns inte tillgänglig men man kan utgå från att den helt övervägande delen av förlusterna avser sådana andelar. Det bedöms inte som sannolikt att motsvarande siffror för 2001 och 2002 kommer att vara lägre. Tvärtom bör den vikande konjunkturen under senare delen av 2000 och 2001 ha medfört att kapitalförlusterna på näringsbetingade andelar ökat betydligt. Härtill kommer att hela företagssektorn i nuläget har ett incitament till att skatteplanera med vetskapen att beskattningen av kapitalvinster och avdragsrätten för kapitalförluster kommer att avskaffas. Som illustrativt exempel kan nämnas de ansenliga kapitalförluster – ibland realiserade eller koncerninterna – som ansamlats i bolag inom IT-sektorn. I sammanhanget bör även hållas i minnet att allmänt inom bolagssektorn finns koncerninterna kapitalförluster från tidigare år och för vilka gäller en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § IL. Avskaffas kapitalvinstbeskattningen jämte möjligheten till avdrag för kapitalförluster på näringsbetingade andelar finns det i nuläget mycket starka incitament att använda sig av dessa förluster. Det presumtiva skattebortfallet är heller inte begränsat till ett eller två år utan kan även påverka kommande års skatteintäkter eftersom underskott får rullas vidare till efterföljande år. Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att det är uppenbart att ett avsevärt skattebortfall riskeras utan de föreslagna förändringarna i avdragsrätten och att en retroaktiv tillämpning av de regler som aviserats i regeringens skrivelse är befogad.

² 1999 års siffror utgör det färskaste siffermaterialet i Finansdepartementets databas FRI-DA. Tidigast senare under mars månad finns siffrorna för 2000 tillgängliga.

Frågan om ägarförändringar och fällade kapitalförluster

RSV anser att det finns skäl att överväga att även införa någon slags begränsning i avdragsrätten vid ägarskiften mot bakgrund av att förslagen leder till att storleken på kapitalförluster som måste fällas ökar kraftigt. Detta torde, enligt RSV, leda till en ökad handel med bolag som innehåller ”fällade” kapitalförluster vilket i sig inte kan anses önskvärt.

Det går inte att utesluta att de föreslagna reglerna kan ge upphov till ökad handel med bolag som huvudsakligen innehåller fällade kapitalförluster. Det ligger dock en avsevärd begränsning i att förlusterna i dessa bolag enligt förslagen bara får dras av mot kapitalvinster på delägarätter. Härtill kommer att ifrågavarande förslag till förändringar utgör en övergångslösning till ett system där kapitalförluster på näringsbetingade andelar som regel inte bör få dras av överhuvudtaget. Dessa skäl talar för att någon avdragsbegränsning inte bör införas vid ägarskiften.

Fordringar på ett företag i intressegemenskap

Begränsningen i avdragsrätten omfattar inte fordringsrätter, t.ex. en fordran på ett företag i intressegemenskap med företaget som avyttrar andelarna i det förstnämnda företaget. RSV menar att det bör införas regler som motverkar möjligheten att använda sig av lånefinansiering i stället för att tillskjuta kapital till ett företag i syfte att kunna göra avdrag på en kapitalförlust. Frågan har behandlats i 1998 års företagsskatteutredningens betänkande (SOU 2001:11, s. 177). Regeringen delar uppfattningen att det i det pågående reformarbetet finns skäl att överväga regler som motverkar kringgåenden av det slag som nämnts. Förevarande lagstiftningsärendet syftar dock – som varande en mjukare övergångslösning – endast till att begränsa avdragsrätten för kapitalförluster på delägarätter inte att helt avskaffa denna. Frågan om vilka regler som skall gälla för avdrag på fordringsrätter mellan företag i intressegemenskap får i stället övervägas i det fortsatta och pågående reformarbetet med att avskaffa kapitalvinstbeskattningen på näringsbetingade andelar.

Kapitalförluster i svenska handelsbolag och kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag

De föreslagna regelförändringarna för kapitalförluster på delägarätter som uppkommer i svenska handelsbolag och på andelar i sådana bolag har kritiserats av många remissinstanser för att vara alltför komplicerade. Kammarrätten i Göteborg befarar att de föreslagna reglerna kan komma att medföra betydande tillämpningssvårigheter. Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet anser att förslaget är komplext och att det är svårt att bilda sig en uppfattning om det är heltäckande i sitt syfte eller om det kan leda till oförutsedda oönskade effekter. Advokatsamfundet menar att det visserligen förefaller logiskt att även begränsa avdragsrätten för kapitalförluster som uppkommer i ett handelsbolag men att förslaget är relativt komplicerat och sannolikt kommer att medföra tillämpningssvårigheter samt att reglerna torde ha en mycket marginell betydelse i det praktiska livet. Näringslivets skattedelegation framhåller att det

är ovanligt i de större industrikoncernerna att näringsbetingade aktier ägs genom handelsbolag.

Med syfte att upprätthålla nuvarande balans vid behandlingen av kapitalförluster inom näringslivssektorn och även motverka försök till kringgåenden genom användandet av blandade aktiebolags- och handelsbolagsstrukturer är det även nödvändigt att vidta förändringar med motsvarande innebörd i avdragsrätten avseende svenska handelsbolag. Regeringen kan hysa viss förståelse för de synpunkter som lämnats beträffande de föreslagna reglerna för handelsbolagssektorn. Enkla skatteregler bidrar till att stärka skattesystemets legitimitet och önskemålet på enkelhet sammanfaller i allmänhet med övriga önskemål på skattesystemet. För att åstadkomma likformiga regler som ger ett materiellt korrekt skatteuttag kan det dock i vissa fall vara nödvändigt med komplicerade skatteregler. Avvägningen mellan dessa intressen får göras från fall till fall. I önskemålet om likformiga skatteregler ligger också en strävan att skattereglerna så långt möjligt skall vara neutrala i sin påverkan på individers och företags ekonomiska beslut. De föreslagna reglerna har i vissa delar komplicerande inslag. Reglerna har dock utformats för att bibehålla balansen mellan företagsformerna, dvs. eftersträva ett likformigt skatteuttag, och motverka försök till kringgåenden. Samtidigt har önskemålet om att undvika alltför komplicerade regler, särskilt med beaktande av att det rör sig om ett övergångsskede, medfört att ett visst avkall fått göras beträffande önskemålet om likformighet och neutralitet. Enligt regeringens mening är de i promemorian föreslagna reglerna nödvändiga och väl avvägda.

För att skapa ett mer heltäckande regelverk har RSV föreslagit att även avdragsrätten för kapitalförluster på andelar i utländska delägarbeskattade företag som äger delägaraktier begränsas. Regeringen delar RSV:s uppfattning och föreslår därför även förändringar med motsvarande innebörd för kapitalförluster vid avyttring av utländska delägarbeskattade företag.

I det följande föreslår regeringen begränsningar av rätten till avdrag på kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägaraktier, andelar i svenska handelsbolag, andelar i utländska juridiska personer vars inkomster beskattas hos delägarna. Förslagen i lagrådsremissen skiljer sig från regeringens skrivelse till riksdagen på så sätt att det även föreslås begränsningar som avser kapitalförluster på andelar i sådana företag.

Den huvudsakliga förändringen i förhållande till gällande rätt är att "kvittningsfällan" för delägaraktier i 48 kap. 26 § IL utvidgas genom att undantagen i nuvarande andra och tredje styckena i paragrafen slopas. Juridiska personers kapitalförluster på delägaraktier som innehas som ett led i den skattskyldiges rörelse eller där innehavet vid avyttringen motsvarade minst 25 procent av röstetalet på samtliga andelar i företaget, får fortsättningsvis dras av endast mot kapitalvinster på delägaraktier. Som nämnts föreslås förändringar med motsvarande innebörd för handelsbolagssektorn och utländska motsvarigheter.

De föreslagna inskränkningarna i avdragsrätten motverkar och begränsar möjligheterna till omfattande och tilltagande skatteplanering mot bakgrund av regeringens uttalade ambition att avskaffa beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar med följd att avdragsrätten för kapitalförluster avskaffas. Det gäller i även den typ av uppseendeväck-

ande skatteplanering genom handel med andelar i företag som bara innehåller kapitalförluster. Samtidigt innebär de föreslagna förändringarna inte något avdragsförbud utan rätten till avdrag för kapitalförluster på näringsbetingade andelar bibehålls om än i begränsad omfattning. Innan ett förslag om att avskaffa kapitalvinstbeskattningen kan läggas fram är de nu föreslagna lösningarna de mest ändamålsenliga och minst ingripande. I nuläget måste regelförändringarna ses som ett nödvändigt led i att genomföra den av regeringen planerade reformeringen av företagsbeskattningen.

5.1.1 Avdrag för juridiska personers kapitalförluster på delägarrätter

Regeringens förslag: Juridiska personers kapitalförluster på delägarrätter får bara dras av mot kapitalvinster på delägarrätter. Inom ett koncernförhållande får kapitalförluster på delägarrätter dras av mot kapitalvinster på delägarrätter.

En kapitalförlust på en delägarrätt som inte kan utnyttjas får dras av mot en kapitalvinst i ett annat företag om företagen sig emellan med avdragsrätt har kunnat lämna eller ta emot koncernbidrag.

Promemorians förslag: Ger inte möjlighet att utnyttja en kapitalförlust på en rörelsebetingad delägarrätt i ett annat företag om företagen sig emellan med avdragsrätt har kunnat lämna eller ta emot koncernbidrag.

Remissinstanserna: *Näringslivets skattedelegation* menar att fällningen av kapitalförluster missgynnar koncernbildningar i det fall kapitalförlusten uppkommer i ett koncernbolag samtidigt som ett annat koncernbolag har en kapitalvinst.

Skälen för regeringens förslag: Bakgrunden och skälen för regeringens bedömning att det är nödvändigt att begränsa avdragsrätten för rörelsebetingade delägarrätter har lämnats i avsnitt 5.1. Regeringens förslag innebär att juridiska personers kapitalförluster på delägarrätter som innehas som ett led i rörelsen fortsättningsvis endast får dras av mot kapitalvinster på delägarrätter. Bestämmelserna i 48 kap. 26 § andra och tredje styckena IL, som ger obegränsad avdragsrätt för sådana kapitalförluster, upphör därmed att gälla.

Koncernkvittning

Regeringen anser, i likhet med Näringslivets skattedelegation, att situationen när det finns kapitalförluster och kapitalvinster som uppkommer i olika koncernbolag kräver särskilda överväganden. Möjligheterna till kvittning av kapitalförluster mot kapitalvinster inom en koncern bör således inte vara mindre än om verksamheten inom koncernen i stället bedrivits inom ett företag. I det fall det uppstår en kapitalförlust på en rörelsebetingad delägarrätt i ett företag bör förlusten – om den inte fullt ut kan dras av i detta företag mot en kapitalvinst på delägarrätter – få dras av mot en kapitalvinst i ett annat företag under förutsättning att företagen sig emellan under beskattningsåret med avdragsrätt har kunnat lämna och

ta emot koncernbidrag enligt 35 kap. IL. Eftersom ett system med två olika fällor för kapitalförluster i ett företag – för vilka skulle gälla skilda möjligheter till kvittning inom koncernen – skulle komplicera regelverket och tillämpningen i alltför hög grad föreslås att koncernkvittningen inte begränsas till kapitalförluster på rörelsebetingade delägarrätter. Förenklingsskäl leder därför till slutsatsen att även kapitalförluster på delägarrätter som inte är rörelsebetingade bör få utnyttjas för att kvittas mot en kapitalvinst i ett annat företag under förutsättning att det finns möjlighet att med avdragsrätt lämna och ta emot koncernbidrag. Någon begränsning för mottagaren av kapitalförlusten att dra av det andra företagets kapitalförlust mot en kapitalvinst som uppstått vid en andelsöverlåtelse inom en koncern kan inte anses motiverad och föreslås därför inte. Koncerninterna kapitalförluster för vilka gäller en uppskjuten avdragsrätt kan givetvis inte utnyttjas av ett annat företag om inte villkoren i 25 kap. 30 § IL är uppfyllda. Bestämmelsen om möjligheten att dra av kapitalförluster mot kapitalvinster om det råder ett koncernförhållande tas in som ett nytt andra stycke i 48 kap. 26 § som ersätter nuvarande andra stycket.

5.1.2 Avdrag för kapitalförluster på delägarrätter som uppkommit i svenska handelsbolag

Regeringens förslag: Kapitalförluster på delägarrätter som uppkommit i svenska handelsbolag vars innehav betingas av bolagets rörelse får bara dras av mot kapitalvinster på delägarrätter.

Promemorians förslag: Medger inte avdrag för kapitalförluster för alla slags delägarrätter.

Remissinstanserna: RSV befarar att det kommer att finnas ett incitament att få handelsbolags innehav av delägarrätter klassificerat som ”icke rörelsebetingat” och att det därför finns anledning att överväga en uttrycklig reglering i vilka situationer som ett innehav skall anses vara rörelsebetingat. Myndigheten pekar även på att 48 kap. 20 § IL bara omfattar onoterade svenska aktiebolag och onoterade utländska juridiska personer. Bestämmelsen omfattar t.ex. inte onoterade ekonomiska föreningar eller onoterade konvertibla skuldebrev. *Näringslivets skattedelegation och Sveriges Fastighetsägareförbund* anser att förslaget inte bör genomföras eller i vart fall inskränkas till att avse förluster på aktier som handelsbolaget förvärvat från delägaren till ett pris som överstiger marknadsvärdet vid förvärvet.

Skälen för regeringens förslag: För att motverka försök till kringgåenden är det nödvändigt att även avdragsrätten för kapitalförluster i svenska handelsbolag på delägarrätter begränsas. Flertalet remissinstanser som yttrat sig menar att de föreslagna reglerna, liksom de föreslagna reglerna om en begränsad avdragsrätt för kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag, är komplicerade och svåra att tillämpa. Om detta, liksom om regeringens bedömning i anledning av kritiken, har redogjorts för tidigare i avsnitt 5.1.

För kapitalförluster som uppkommit när svenska handelsbolag har avyttrat delägarrätter som innehafts som ett led i rörelsen föreslås att sådana

förluster fortsättningsvis inte skall omfattas av den obegränsade avdragsrätten i 48 kap. 27 § andra stycket IL. Eftersom en likformig behandling av kapitalförluster på delägarätter eftersträvas, föreslås även att bestämmelsen i 48 kap. 24 § IL om 70 procents avdragskvotering på den del av en förlust som inte kan kvittas mot vinster på delägarätter, inte skall tillämpas på kapitalförluster på delägarätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära. Kapitalförluster på delägarätter vars innehav betingats av rörelse föreslås tas i anspråk före kapitalförluster på sådana delägarätter som får dras av med tillämpning av 48 kap. 20 § IL och som får kvoterats med stöd av bestämmelsen i 48 kap. 24 § IL. I de fall kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter inte kan dras av mot kapitalvinster föreslås att de får sparas till efterföljande beskattningsår och då utnyttjas på samma sätt.

Reglerna skulle visserligen bli enklare att tillämpa om alla kapitalförluster i handelsbolag på delägarätter – oavsett om delägarätterna i fråga utgör kapitalplaceringar eller betingats av handelsbolagets rörelse – bara fick dras av mot vinster på delägarätter. En sådan lösning för dock med sig att den nuvarande balansen i behandlingen av kapitalförluster inom näringslivssektorn rubbas till nackdel för handelsbolagen. Eftersom förslagen i lagrådsremissen endast utgör en övergångslösning i ett pågående arbete med att reformera kapitalvinstbeskattningen inom näringslivssektorn är det angeläget att inte göra mer ingripande förändringar än vad som är nödvändigt.

RSV har mot bakgrund av promemorians lagförslag ställt sig frågan om det är meningen att t.ex. andelar i onoterade ekonomiska föreningar eller onoterade konvertibla skuldebrev inte skall omfattas av reglerna om den begränsade avdragsrätten eftersom dessa inte omfattas av reglerna i 48 kap. 20 § IL och om dessa slags delägarätter istället skall omfattas av bestämmelserna i 48 kap. 24 § IL om avdrag med 70 procent. Enligt RSV:s uppfattning finns inte skäl att undanta dessa tillgångar eller andra tillgångar som behandlas som delägarätter från ”fällningen”. Regeringen har i skrivelsen till riksdagen den 6 december 2001 uttalat att kapitalförluster som uppkommit när svenska handelsbolag har avyttrat delägarätter som innehafts som ett led i rörelsen inte skall omfattas av den obegränsade avdragsrätten i nuvarande 48 kap. 27 § andra stycket IL. Samtidigt uttalade regeringen att den s.k. kvoteringsregeln i 48 kap. 24 § IL inte skall tillämpas på dessa slags kapitalförluster (skr. 2001/02:77, s. 7). Som RSV påtalat skulle promemorians lagförslag leda till ett resultat som inte är avsett, eftersom kvittningsregeln i 48 kap. 20 § inte omfattar alla slags delägarätter, t.ex. andelar i vissa ekonomiska föreningar. Samtidigt skulle kapitalförluster på dessa från uppräknningen i 48 kap. 20 § exkluderade delägarätter inte kunna dras av med stöd av bestämmelsen i 48 kap. 24 § om 70-procents kvotering. En sådan ordning är givetvis inte avsedd och skulle heller inte vara acceptabel. I förhållande till promemorians lagförslag har därför bestämmelsen justerats både materiellt och redaktionellt. Med syfte att uppnå likformig behandling av kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter som uppkommit i ett handelsbolag och även uppnå viss förenkling bör därför kapitalförluster på sådana delägarätter få dras av mot kapitalvinster på delägarätter som handelsbola-

get haft. I förhållande till promemorians lagförslag utvidgas därför möjligheten att dra av kapitalförluster på delägarätter. Eftersom det uppstår en konkurrenssituation gentemot kapitalförluster på delägarätter som även får utnyttjas för avdrag enligt kvoteringsregeln i 48 kap. 24 § IL, bör i enlighet med promemorians förslag, kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter tas i anspråk för avdrag mot kapitalvinster på delägarätter före kapitalförluster på andra delägarätter.

Överlåter en delägare i ett handelsbolag egendom till bolaget till överpris innebär överlåtelsen ett uttag från handelsbolaget. Vid beräkning av omkostnadsbeloppet för andelen i handelsbolaget skall anskaffningsutgiften justeras för bl.a. uttag från bolaget. Handelsbolagets anskaffningsvärde för egendomen torde enligt allmänna regler bli marknadsvärdet. Även om det alltså inte är möjligt att med verkan vid beskattningen flytta avdragsrätten för en kapitalförlust från ett aktiebolag till ett handelsbolag i de fall värdenedgången inträffat före överlåtelsen är det enligt regeringens mening nödvändigt av neutralitetsskäl att göra motsvarande avdragsbegränsning i fråga om delägarätter som innehas genom handelsbolag som för aktiebolag.

En fråga som RSV pekat på är att handelsbolag i syfte att kunna utnyttja 70-procentkvoteringen av kapitalförluster på delägarätter argumenterar för att avyttrade delägarätter har innehafts för kapitalplaceringsändamål. Det saknas en mekanisk regel för att enkelt kategorisera delägarätter som innehas av handelsbolag liknande den som finns i nuvarande 48 kap. 26 § tredje stycket IL. I allmänhet bör det dock inte möta några svårigheter att bedöma huruvida innehavet betingas av rörelsen eller utgör en kapitalplacering. Till bilden hör att det torde vara ovanligt att näringsbetingade aktieinnehav förekommer i handelsbolag, vilket också påpekats vid remissbehandlingen. Skälet till det är att aktieutdelningen oavsett aktieinnehavets storlek alltid är skattepliktigt för ett handelsbolag.

Den föreslagna regeln har, som nämnts tidigare, till syfte att upprätthålla balansen i behandlingen av kapitalförluster inom näringslivssektorn och även motverka försök till kringgåenden genom användande av blandade bolagsstrukturer. Det är därför angeläget med enhetliga regler. Några särregler för behandlingen av kapitalförluster på delägarätter som uppkommer i handelsbolag som har fysiska personer som delägare föreslås inte mot denna bakgrund. Även fysiska personer som är delägare kommer således att påverkas i det fallet att kapitalförluster på delägarätter i handelsbolaget inte kan dras av mot handelsbolagets kapitalvinster. Härtill kommer att särregler om en differentierad avdragsrätt för del av en kapitalförlust i ett handelsbolag avsevärt skulle komplicera regelverket och tillämpningen.

Eftersom en delägare i ett handelsbolag beskattas för sin andel av bolagets resultat och inte för de enskilda intäkts- och kostnadsposterna innebär regeln inte att delägaren i handelsbolaget får dra av handelsbolagets kapitalförluster på delägarätter mot sina egna kapitalvinster på delägarätter.

Rätten att dra av de gamla kapitalförlusterna mot kapitalvinster i handelsbolaget kommer även att gälla för nya delägare i handelsbolaget. Det sagda gäller nya delägare som inträtt i bolaget under det aktuella beskattningsåret liksom delägare som inträder under senare år. Om handelsbolaget har en kapitalförlust på en delägarätt och denna förlust inte har kun-

nat dras av i bolaget medför det att vid beräkning av den justerade anskaffningsutgiften enligt 50 kap. 5 § IL skall anskaffningsutgiften inte justeras med kapitalförlusten eftersom den inte har dragits av som den skattskyldiges andel av bolagets underskott och inte heller minskat den skattskyldiges andel av bolagets inkomster. Det beskattningsår då förlusten dras av i handelsbolaget mot kapitalvinster på delägarätter minskar inkomsten i handelsbolaget vilket gör att anskaffningsutgiften kommer att justeras med ett lägre belopp än som eljest blivit fallet.

Förslaget föranleder ändringar i 48 kap. 27 § IL.

5.1.3 Avdrag för kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag

Regeringens förslag: Kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag får, till den del förlusten motsvarar delägarrens del av en förlust eller värdenedgång på en delägar rätt vars innehav betingas av rörelse som handelsbolaget bedriver, dras av bara mot kapitalvinster på delägarätter. Även indirekta innehav skall beaktas vid tillämpningen.

Promemorians förslag: Ger en mer begränsad möjlighet att dra av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag mot kapitalvinster på delägarätter och innehåller inte någon bestämmelse om att indirekta innehav av delägarätter skall beaktas.

Remissinstanserna: RSV pekar på att regleringen inte omfattar från tidigare år ”fällade” förluster och anser att lagtexten bör kompletteras så att även äldre sparade kapitalförluster omfattas. Myndigheten menar även att det är svårt att se något motiv till att inte tillåta avdrag mot kapitalvinster på alla slags delägarätter utan att begränsa avdragsrätten mot sådana som nämns i 48 kap. 20 § IL. *Advokatsamfundet* ifrågasätter om inte kapitalförluster borde få dras av även mot kapitalvinster på andelar i handelsbolag, åtminstone till den del sådana kapitalvinster är hänförliga till avyttrarens andel av en kapitalvinst eller värdeuppgång på delägarätter som handelsbolaget varit ägare till. Härutöver har flera remissinstanser uppfattat reglerna som komplicerade och svåra att tillämpa. Kritiken har bemötts i avsnitt 5.1.

Skälen för regeringens förslag: Möjligheterna att i inkomstslaget näringsverksamhet dra av kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag föreslås bli begränsade i förhållande till nuvarande bestämmelser i 50 kap. 10 och 11 §§ IL. Genom att den valda lösningen endast omfattar rörelsebetingade delägarätter undviks att reglerna kommer till användning annat än i förhållandevis få fall. Begränsningen skall gälla om handelsbolaget har sålt delägarätter med kapitalförlust eller har delägarätter som har sjunkit i värde.

En förutsättning för begränsningens tillämpning är att innehavet av delägarätterna betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära. Om handelsbolaget har sålt en sådan delägar rätt med förlust eller delägar rätten har sjunkit i värde, skall en viss del av kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget dras av mot kapitalvinster på delägarätter. Den del som skall dras av på

detta sätt är den del som beloppsmässigt motsvarar delägarens andel av handelsbolagets kapitalförlust på den rörelsebetingade delägarrrätten respektive värdenedgången på den rörelsebetingade delägarrrätten som handelsbolaget innehar. En turordningsregel är nödvändig i det fallet att en delägare som är ett handelsbolag även har en kapitalförlust på en delägarrrätt som får dras av med tillämpning av bestämmelsen i 48 kap. 24 § IL (70 procents kvotering). I en sådan situation skall den del av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag som skall dras av mot kapitalvinster på delägarrrätter tas i anspråk före en kapitalförlust på en delägarrrätt som även kan dras av enligt kvoteringsregeln i 48 kap. 24 §. Slutligen föreslås att en kapitalförlust som inte kan dras av mot kapitalvinster får sparas och utnyttjas på motsvarande sätt följande beskattningsår.

För att uppnå åsyftad effekt bör regeln även tillämpas i det fall att ett handelsbolag indirekt har ägt eller äger rörelsebetingade delägarrrätter genom ett svenskt handelsbolag eller en utländsk motsvarighet. Kapitalförluster och värdenedgångar på delägarrrätter som ägs indirekt genom ett sådant företag skall således beaktas när man skall fastställa hur stor del av en kapitalförlust på en andel i ett svenskt handelsbolag som bara får dras av mot avyttrarens kapitalvinster på delägarrrätter. Den del som på detta sätt skall påverka avdragsrätten för kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget är avyttrarens indirekta andel av kapitalförlusten eller värdenedgången i det indirekt ägda svenska eller utländska handelsbolaget.

RSV menar att enligt den föreslagna lagtexten i promemorieförslaget omfattar begränsningen inte från tidigare år sparade kapitalförluster. Regeringen instämmer i att lagtexten bör utformas så att det klart framgår att även sparade kapitalförluster omfattas av den begränsade avdragsrätten även om den föreslagna regleringen endast är avsedd att tillämpas under en begränsad tid. Att det är nödvändigt att sparade kapitalförluster omfattas av begränsningen kan illustreras med ett exempel. Ett handelsbolag ägs av två aktiebolag. Handelsbolaget äger i sin tur ett aktiebolag, AB1. AB1 är handelsbolagets enda tillgång. AB1 har gått ned i värde sedan det förvärvades. Handelsbolaget kan avyttra AB1, som är en rörelsebetingad delägarrrätt, med kapitalförlust år 1. Denna förlust "fällas" och sparas i handelsbolaget till nästa år. År 2 kan ägarna till handelsbolaget avyttra handelsbolaget med kapitalförlust. Ägarnas justerade anskaffningsutgift för handelsbolaget har inte påverkats av handelsbolagets kapitalförlust vid avyttringen av AB1, eftersom denna kapitalförlust sparats i handelsbolaget. Kapitalförlusten vid avyttringen av handelsbolaget blir då inte fällad vilket inte är meningen. Lagtexten bör i förhållande till promemorians förslag justeras så att det inte råder någon tveksamhet om att även äldre sparade kapitalförluster omfattas.

RSV tar även upp frågan om begränsningen i avdragsrätten mot sådana delägarrrätter som nämns i 48 kap. 20 § IL i det fallet ett handelsbolag äger en andel i ett annat handelsbolag och menar att det är svårt att se något motiv till promemorians lagförslag att inte tillåta avdrag mot kapitalvinster på alla slags delägarrrätter. Regeringen delar denna uppfattning. I förhållande till promemorians lagförslag måste därför även denna bestämmelse justeras så att begränsningen i avdragsrätten på en andel i ett handelsbolag inte inskränks till att gälla endast sådana delägarrrätter som anges i 48 kap. 20 §. I det fall det skall gälla en begränsad avdragsrätt för

en del av ett handelsbolags kapitalförlust på en andel i ett annat handelsbolag, får denna del dras av mot delägarätter utan någon inskränkning.

Beträffande frågan om kapitalförluster bör få dras av mot kapitalvinster på andelar i handelsbolag, åtminstone till den del sådana kapitalvinster är hänförliga till avyttrarens andel av kapitalvinst eller värdeuppgång på delägarätter som handelsbolaget varit ägare till så syftar förslagen i lagrådsremissen till att dels upprätthålla nuvarande balans för behandlingen av kapitalförluster på delägarätter inom näringslivssektorn, dels motverka kringgåenden. Härtill skulle en sådan regel avsevärt öka komplexiteten i det nu föreslagna regelsystemet. Förslaget i promemorian bör därför vidhållas.

För kapitalförluster på delägarätter som uppkommit hos juridiska personer och svenska handelsbolag gäller att de nya reglerna tillämpas på avyttringar efter den 6 december 2001. Med hänsyn härtill skall vid tillämpningen av bestämmelsen om kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag endast beaktas handelsbolagets kapitalförluster på delägarätter som avyttrats efter den 6 december 2001. Fall av värdenedgång på delägarätter som handelsbolaget innehar påverkas givetvis inte av denna inskränkning.

Som redogjorts för i avsnitt 5.1.2 medför en kapitalförlust på en delägarätt som inte har kunnat dras av i handelsbolaget att vid beräkning av den justerade anskaffningsutgiften enligt 50 kap. 5 § IL skall anskaffningsutgiften inte justeras med kapitalförlusten eftersom den inte har dragits av som den skattskyldiges andel av bolagets underskott och inte heller minskat den skattskyldiges andel av bolagets inkomster. Det beskattningsår då förlusten dras av i handelsbolaget mot kapitalvinster på delägarätter minskar inkomsten i handelsbolaget vilket gör att anskaffningsutgiften kommer att justeras med ett lägre belopp än som eljest blivit fallet.

Den justerade anskaffningsutgiften har inte bara inverkan på delägarrens kapitalvinst/förlust vid avyttring av andelen utan för fysiska personer även vid räntefördelning (33 kap. 19 §) och vid tillämpning av reglerna om expansionsfonder (34 kap. 13 §). I de fall en kapitalförlust inte kan utnyttjas fullt ut mot kapitalvinster i handelsbolaget kan det inträffa att handelsbolagets visar ett positivt resultat som blir större än vad som skulle varit fallet med nuvarande avdragsmöjligheter. Ett större belopp skall då tas upp som inkomst hos en delägare som är en fysisk person vilket även leder till att det belopp som får avsättas till expansionsfonden ökar. I gengäld minskar avsättningsutrymmet när den sparade kapitalförlusten kvittas mot en kapitalvinst. Det förefaller därför inte nödvändigt att, som någon remissinstans ifrågasätter, överväga särskilda regler i fråga om expansionsfonder. Några särskilda regler är inte heller påkallade i fråga om räntefördelning.

Förslagen föranleder ändringar i 50 kap. 10 och 11 §§ IL jämte införandet av tre nya paragrafer, 12–14 §§.

5.1.4 Beräkning av kapitalförlust och värdenedgång på en delägarrätt som ägs av ett svenskt handelsbolag

Regeringens förslag: Särskilda regler införs för beräkning i vissa fall av kapitalförlust och värdenedgång på en delägarrätt som ägs av ett svenskt handelsbolag.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: RSV tillstyrker förslaget men anser att beräkning av onoterade delägarrätters marknadsvärde alltid är mycket komplicerat och osäkert och erfarenhetsmässigt leder till tvister mellan de skattskyldiga och skattemyndigheterna. Myndigheten bedömer dock att de fall i vilka det blir aktuellt att göra en sådan beräkning är relativt få, bl.a. med hänsyn till att reglerna förutsätts gälla under endast en mycket kort tidsperiod. *Advokatsamfundet* befarar att förslaget kan komma att medföra närmast olösliga värderingsproblem. Samfundet väcker även frågan om hur man skall gå till väga om andelarna i handelsbolaget har förvärvats successivt. *Föreningen Auktoriserade revisorer* menar att åtskilliga tvister mellan skattskyldiga och skattemyndigheter gäller att bestämma vad som utgör vedertagna värderingsprinciper vilket talar mot att införa de föreslagna reglerna utan ytterligare överväganden.

Skälen för regeringens förslag: Om ett handelsbolag har sålt en rörelsebetingad delägarrätt med förlust eller delägarrätten har sjunkit i värde, skall enligt de föreslagna bestämmelserna i 50 kap. 12 § IL en viss del av kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget dras av mot avyttrarens kapitalvinster på delägarrätter. Den del som skall dras av på detta sätt är den del som beloppsmässigt motsvarar delägarens andel av handelsbolagets kapitalförlust på den rörelsebetingade delägarrätten respektive värdenedgången på den rörelsebetingade delägarrätten som handelsbolaget innehar. För att fastställa storleken på förlusten eller värdenedgången måste jämförelsevärden bestämmas.

I promemorian föreslås att vid beräkningen skall tillämpas – förutom de allmänna reglerna i 44 kap. IL – reglerna i 48 kap. IL om bl.a. beräkning av omkostnadsbelopp samt även viss nödvändig särreglering. Särregleringen är nödvändig för att kunna beräkna kapitalförlust eller värdenedgång som krävs för tillämpningen av den föreslagna regeln i 50 kap. 12 §.

Länsrätten i Stockholms län tar i remissvaret upp frågan om vilka bestämmelser i 48 kap. IL som skall tillämpas när man skall bestämma storleken på en kapitalförlust eller värdenedgång på rörelsebetingade delägarrätter som ett handelsbolag ägt eller äger. Enligt regeringens mening bör schablonmetoden i 48 kap. 15 § IL inte få användas eftersom denna utifrån syftet med den begränsade avdragsrätten för kapitalförluster på handelsbolagsandelar skulle ge ett felaktigt resultat. Beträffande genomsnittsmetoden i 48 kap. 7 § IL är det däremot närmast en praktisk nöd-

vändighet att denna får tillämpas vid beräkningen av omkostnadsbeloppet. Detta gäller t.ex. om handelsbolaget har anskaffat samma sorts delägarrätter såväl före som efter delägarrens förvärv av handelsbolagsandelen och sedan avyttrar endast en del av delägarrätterna.

Jämförelsevärden

Anskaffningsutgift

Har handelsbolaget förvärvat delägarrätten före handelsbolagsdelägarrens förvärv av handelsbolagsandelen utgörs den fiktiva anskaffningsutgiften av marknadsvärdet på delägarrätten vid förvärvet av andelen i handelsbolaget.

Om delägarrätten har förvärvats av handelsbolaget efter handelsbolagsdelägarrens förvärv av handelsbolagsandelen utgör givetvis handelsbolagets anskaffningsutgift vid förvärvet utgångspunkt.

Villkorslöst tillskott som handelsbolaget gör, t.ex. till ett aktiebolag, efter delägarrens förvärv av andelen i handelsbolaget beaktas vid den fiktiva vinstberäkningen.

Andelar i ett handelsbolag har förvärvats successivt

Advokatsamfundet tar upp frågan om hur reglerna skall tillämpas om en delägare i ett handelsbolag har förvärvat andelar i handelsbolaget vid olika tillfällen. Lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag skiljer dock inte på en delägarers olika andelar i ett handelsbolag. Enligt den civilrättsliga regleringen förhåller det sig i princip på så sätt att en delägare endast har en andel även om delar av denna har förvärvats vid skilda tillfällen.

Det krävs särskilda överväganden om beräkningen av delägarrättens anskaffningsutgift om andelen i handelsbolaget har förändrats. Skall i dessa situationer den fiktiva vinstberäkningen av handelsbolagets rörelsebetingade delägarrätter enbart ske med utgångspunkt i marknadsvärdet på delägarrätten vid det initiala förvärvet av andelen i handelsbolaget eller skall hänsyn även tas till marknadsvärdet vid de senare tidpunkter när andelen har ökat i storlek? En regel som enbart tar hänsyn till marknadsvärdet vid en tidpunkt är att föredra. Alternativet utgörs av genomsnittet av marknadsvärdena på en viss delägarrätt vid förvärvet av andelen i handelsbolaget och dessutom vid det eller de tillfällen när andelstalet ändrats. En sådan metod leder dock till att regelverket och tillämpningen kompliceras på ett oacceptabelt sätt. Med syfte att förenkla tillämpningen av den särskilda beräkningsregeln bör därför anskaffningsutgiften för en bestämd delägarrätt avse marknadsvärdet på denna när andelen i handelsbolaget anskaffas utan att hänsyn tas till eventuella efterkommande förändringar i andelstalet i handelsbolaget. Frågan bör lösas på samma sätt när en viss delägarrätt anskaffas efter det att andelen i handelsbolaget anskaffats. I ett sådant fall bör handelsbolagets anskaffningsutgift vid förvärvet av delägarrätten användas som utgångspunkt för att bestämma omkostnadsbeloppet utan hänsyn till efterkommande förändringar i andelsinnehavet.

Avstämningsvärde

I avyttringsfallet är det givetvis ersättningen för den avyttrade delägarrätten som utgör avstämningsvärdet som ligger till grund för förlustberäkningen.

I värdenedgångsfallet är det i stället marknadsvärdet på delägarrätten vid tidpunkten för avyttringen av andelen i handelsbolaget som utgör avstämningsvärdet som skall användas för beräkning av värdenedgången.

Värderingsfrågor

I vissa fall är en särskild marknadsvärdering av delägarrätten nödvändig för att erhålla en korrekt beräknad anskaffningsutgift respektive ett korrekt beräknat avstämningsvärde. Det är i två situationer, som för övrigt kan föreligga samtidigt. Det ena fallet är när en delägarrätt har förvärvats av handelsbolaget före den skattskyldiges förvärv av andelen i handelsbolaget. I det andra fallet är det fråga om att fastställa en värdenedgång på en delägarrätt som är i handelsbolagets ägo när andelen i handelsbolaget avyttras.

För marknadsnoterade delägarrätter är det marknadsnoteringarna på delägarrätten vid den aktuella tidpunkten som är utgångspunkten för beräkningen.

Onoterade delägarrätter kan erbjuda utredningssvårigheter i de fall anskaffningsutgift respektive avstämningsvärde skall bestämmas utifrån marknadsvärdet på delägarrätten vid tidpunkten för förvärvet respektive avyttringen av andelen i handelsbolaget. För dessa slag av delägarrätter måste en särskild värdering göras för att bestämma marknadsvärdet vid den aktuella tidpunkten. Från remissinstanserna har framförts att skilda uppfattningar om denna värdering riskerar att leda till komplicerade tvister mellan skattskyldiga och myndigheter. Regeringen kan instämma i att det kan uppkomma värderingsproblem. Svårigheterna får dock inte överdrivas. Marknadsmässig värdering av onoterade delägarrätter är inte någonting ovanligt eller okänt i näringslivet utan förekommer alltid inför företagsförvärv och förvärv av delägarrätter. Såsom RSV framhållit bör dessutom de fall som kan tänkas ge upphov till komplicerade värderingsfrågor vara få. Det finns metoder för att värdera onoterade företag och delägarrätter i onoterade företag. Den metod som ligger närmast till hands är förstas substansvärdesmetoden, dvs. företagets värde motsvaras av värdet på dess tillgångar minus värdet av skulderna. Beträffande val av metod kan det dock i vissa fall finnas utrymme för skilda bedömningar. Många gånger får den skattskyldiges bedömning av marknadsvärdet vid aktuell tidpunkt tas för god om den framstår som sannolik. Någon närmare reglering om värderingen bör därför inte införas utan denna får ske med tillämpning av vedertagna värderingsmetoder.

Särregleringen för beräkning av kapitalförlust och värdenedgång kommer till uttryck i en ny 50 kap. 13 §.

5.1.5 Avdrag för kapitalförluster på andelar i utländska delägarbeskattade företag

Regeringens förslag: Avdragsrätten begränsas för kapitalförluster på andelar i utländska juridiska personer vars inkomster skall beskattas hos delägarna.

Promemorians förslag: Omfattar inte kapitalförluster på andelar utländska delägarbeskattade företag.

Remissinstanserna: För att regelverket skall bli mer heltäckande anser RSV att även andelar i utländska motsvarigheter till svenska handelsbolag bör omfattas av begränsningarna i avdragsrätten för kapitalförluster.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen är av den uppfattningen att även utländska delägarbeskattade företag bör omfattas av den begränsade avdragsrätten såväl vad avser möjligheterna till att låta underskott på grund av kapitalförluster på delägarrätter som uppkommit i det utländska delägarbeskattade företaget påverka delägarens resultat som möjligheten att tillgodogöra sig och andra typer av delägare avdrag för en kapitalförlust på en andel i ett sådant företag. Reglerna bör utformas efter samma mönster som föreslås för svenska handelsbolag och andelar i sådana bolag.

Beträffande beskattningen av inkomster från en utländsk juridisk person som delägarbeskattas liksom beskattningen av kapitalvinster på en andel i en sådan person så är rättsläget inte helt klart. Klart är att delägaren blir beskattad enligt svenska skatteregler för den utländska juridiska personens alla inkomster i Sverige och i utlandet. Detta gäller också om den utländska juridiska personen inte är skattskyldig, t.ex. därför att den bedrivit verksamhet bara i utlandet. Vad som däremot inte är helt klart är vilka svenska skatteregler som delägaren skall tillämpa när han skall beräkna resultatet av sin andel i de fall det finns olika regler för olika skattskyldiga. Alla de oklarheter som sammanhänger med beskattningen av delägarbeskattade utländska juridiska personer är inte lämpliga att lösa i detta lagstiftningsärende. Mot bakgrund av förslagen om den begränsade avdragsrätten för kapitalförluster på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag är det emellertid nödvändigt att reglera frågan hur kapitalförluster på andelar i en delägarbeskattad utländsk juridisk person skall behandlas i avdragshänseende. En reglering bör därför införas i 52 kap. IL som behandlar avyttring av andra tillgångar.

Förslagen föranleder ändringar i 52 kap. 6–7 §§ IL och införande av fem nya paragrafer, 52 kap. 8–12 §§.

5.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2002 och tillämpas på kapitalförluster vid avyttringar av delägarätter och andelar i svenska handelsbolag fr.o.m. den 7 december 2001, dvs. dagen efter överlämnandet av regeringens skrivelse till riksdagen där förslaget om de nya reglerna aviserats.

Reglerna som aviserats i regeringens skrivelse skall även tillämpas på redan gjorda avyttringar med kapitalförlust till företag i intresse-gemenskap men där avdragsrätten inte har kunnat utnyttjas i enlighet med bestämmelsen i 25 kap. 30 § IL före den 7 december 2001.

Bestämmelserna om begränsad avdragsrätt för kapitalförluster i utländska juridiska personer vars inkomster skall beskattas hos delägarna och kapitalförluster på andelar i sådana företag träder i kraft den 1 juli 2002 och tillämpas på avyttringar den 1 juli 2002 eller senare. De tillämpas också på kapitalförluster på andelar i fall där andelen avyttrats före den 1 juli 2002 men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § IL inträffar den 1 juli 2002 eller senare.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förutom att promemorian inte innehåller förslag som avser delägarbeskattade utländska juridiska personer.

Remissinstanserna: *Länsrätten i Stockholms län* menar att det kan ifrågasättas om det med tillräcklig tydlighet framgår av regeringens skrivelse till riksdagen (skr. 2001/02:77) att delägare som är fysiska personer i handelsbolag omfattas av regleringen. Syftet med regleringen är ju att motverka att nuvarande regler utnyttjas för skatteplanering mot bakgrund av att regeringen förklarat att det är angeläget att avskaffa beskattningen på näringsbetingade andelar. Det är då enligt länsrätten inte enkelt för den fysiska person som är delägare i ett handelsbolag att inse att förslaget kommer att omfatta även honom. Detta gäller särskilt i fråga om de handelsbolag som enbart har fysiska personer som delägare.

Advokatsamfundet menar att redan regeringens skrivelse till riksdagen om kommande förändringar i avdragsrätten har medfört att de fall man ville ingripa mot har blivit stoppade. Samfundet anser inte heller att det visats att en retroaktiv tillämpning skulle vara av sådan statsfinansiell betydelse att retroaktiviteten är motiverad. När det gäller förslaget att även förluster som skjutits upp med stöd av 25 kap. 30 § IL skall omfattas av de nya reglerna anser samfundet att detta står i strid med retroaktivitetsförbudet i regeringsformen.

Näringslivets skattedelegation anser att stopplagstiftningen bör få en mer begränsad omfattning och menar även att det är en brist att man inte har någon klar bild av vad regeringen eller riksdagens kommande beslut i fråga om beskattningen av näringsbetingade andelar kommer att innebära. *Företagarnas Riksorganisation* anser att en retroaktiv tillämpning skulle kunna få oskäligen konsekvenser för enskilda. Detta gäller inte minst i de fall där avdragsrätten inte kunnat utnyttjas utan har uppskjutits

och där företagaren inte haft någon möjlighet att förutse att avdrag för förlusten skulle komma att vägras. Att avvakta med en tillämpning till ikraftträdandet skulle kunna medföra ett skattebortfall men drabbar inte något enskilt företag. *Lantbrukarnas Riksförbund* ifrågasätter om det finns sådana särskilda skäl för retroaktiv lagstiftning som avses i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen och gör gällande att promemorian inte innehåller någon bedömning beträffande riskerna för en ökad skatteplanering av annat slag än handel med förlustbolag. *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* anser att det givetvis hade varit bättre om skatten på vinster tagits bort från samma datum som gäller för avdragsbegränsningen.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har tillkännagett att den anser det angeläget att avskaffa beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar. Det har även framkommit att det i nuläget finns en uppenbar risk för att de nuvarande bestämmelserna om avdragsrätt för kapitalförluster på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag kommer att utnyttjas i en alltmer tilltagande omfattning och många gånger även på ett icke avsett sätt. På grund härav och då detta skulle medföra ett avsevärt skattebortfall – vilket redogjorts för i avsnitt 5.1 – föreligger särskilda skäl för att med stöd av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen tillämpa de föreslagna reglerna på avyttringar av delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag fr.o.m. dagen efter överlämnandet av en skrivelse till riksdagen. Regeringen har den 6 december 2001 överlämnat en skrivelse (skr. 2001/02:77) till riksdagen i vilken har aviserats promemorians förslag rörande kapitalförluster på delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag.

Länsrätten i Stockholms län har ifrågasatt om regeringens skrivelse till riksdagen haft sådan utformning att reglerna om föllade kapitalförluster i handelsbolag kan tillämpas med retroaktiv verkan mot delägare som är fysiska personer. Den skrivelse som regeringen lämnat till riksdagen lämnar inte utrymme för uppfattningen att fysiska personer som är delägare i ett svenska handelsbolag skulle vara undantagna från tillämpningen av de föreslagna kommande reglerna. Någon undantagsreglering för dessa aviserats inte i skrivelsen. I skrivelsen betonas dessutom att förändringarna tar sikte på inkomstslaget näringsverksamhet. För fysiska personer som är delägare faller inkomster från ett handelsbolag, med undantag för kapitalvinster på näringsfastigheter och näringsbostadsrätter, inom detta inkomstslag. Någon tvekan om vad som åsyftas och tillämpningen av de nya reglerna bör därför, enligt regeringens mening, inte föreligga i aktuellt hänseende. I sitt remissvar har domstolen också mycket riktigt utgått ifrån att förändringarna även omfattar delägare som är fysiska personer.

De nya reglerna föreslås även vara tillämpliga fr.o.m. dagen efter överlämnandet av regeringens skrivelse på redan gjorda avyttringar och därmed uppkomna kapitalförluster men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt bestämmelsen i 25 kap. 30 § inkomstskattelagen (1999:1229) inte har inträffat senast dagen för överlämnandet av skrivelsen. Advokatsamfundet har gjort gällande att en sådan tillämpning skulle strida mot regeringsformen.

Enligt 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen gäller som huvudregel att skatt inte får tas ut i vidare mån än som följer av föreskrift som

gällde när den omständighet inträffade som utlöste skattskyldigheten. Enligt en av undantagsreglerna i samma stycke får dock, om riksdagen finner särskilda skäl påkalla det, en lag innebära att skatt tas ut trots att lagen inte hade trätt i kraft när nämnda omständighet inträffade under förutsättning att regeringen eller riksdagsutskott då hade lämnat förslag härom till riksdagen. Av avgörande betydelse för bestämmelsernas räckvidd är således vilken omständighet som skall anses utlösa skattskyldigheten.

Frågan rör visserligen kapitalförluster men bedömningen tar naturligtvis sin utgångspunkt i när en kapitalvinstbeskattning aktualiseras. Denna beskattning blir aktuell först om och när en tillgång avyttrats. Avyttringen är därför normalt den omständighet som utlöser beskattningen. Det samma gäller ifråga om avdragsrätten för kapitalförluster. De aktuella kapitalförlusterna kännetecknas av att de har uppkommit vid försäljning mellan företag i intressegemenskap. För dessa kapitalförluster finns en särskild reglering i 25 kap. 30 § IL. Enligt bestämmelsens ordalydelse uppkommer avdragsrätten först när det inträffar en sådan omständighet som nämns i bestämmelsen, t.ex. att tillgången som avyttrats inte längre innehåses av en juridisk person inom samma koncern. Den relevanta omständigheten är i dessa fall, för att ta normalfallen, när det köpande företaget avyttrar tillgången alternativt att intressegemenskapen mellan det säljande och köpande företaget bryts. Det innebär i förevarande fall att skattskyldigheten skall anses utlöst, i den mening som avses i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen, först när den omständighet inträffat som medför att den aktuella tillgången inte existerar eller på något av de sätt som anges i 25 kap. 30 § IL har lämnat den företagskrets som anges i 25 kap. 28 § IL. Något konstitutionellt hinder mot att lägga de nya bestämmelserna till grund för avdragsrätten beträffande kapitalförluster med uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § IL föreligger därför inte.

Beträffande de förändringar och tillägg som skett i förhållande till de förslag som aviserades i regeringens skrivelse den 6 december 2001 jämte promemorians förslag så är de inte av sådant slag att de går i en för den enskilda skärpande riktning. Beträffande den föreslagna bestämmelsen i 50 kap. 14 § IL om att även ett handelsbolags indirekta innehav av delägarätter skall beaktas så gör regeringen bedömningen att denna bestämmelse endast utgör en ytterligare precisering av förslaget till begränsning i avdragsrätten för kapitalförluster på andelar i svenska handelsbolag som aviserats den 6 december 2001.

Utländska delägarbeskattade företag

De nya reglerna till den del de avser avdrag för kapitalförluster i utländska delägarbeskattade företag och kapitalförluster på andelar i sådana företag omfattas inte av de förslag till förändringar som aviserats i skrivelsen till riksdagen den 6 december 2001. Dessa regelförändringar träder därför i kraft den 1 juli 2002 och tillämpas på avyttringar som gjorts den 1 juli 2002 och därefter.

Regelförändringarna föreslås även bli tillämpliga på redan gjorda avyttringar och därmed uppkomna kapitalförluster men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt bestämmelsen i 25 kap. 30 § IL inte har inträffat senast den 30 juni 2002.

6 Konsekvenser för de offentliga finanserna

De föreslagna förändringarna av rätten till avdrag för kapitalförluster på delägarrätter, på andelar i svenska handelsbolag och utländska motsvarigheter kan inte anses ge någon budgetförstärkning eftersom förändringarna endast syftar till att upprätthålla skatteuttaget enligt gällande regler i avvaktan på att kapitalvinstbeskattningen av näringsbetingade andelar avskaffas. Frågan om storleken på det befarade bortfallet av skatteintäkter om nuvarande regler om avdragsrätt för kapitalförluster bibehålls, har behandlats i avsnitt 5.1.

7 Konsekvensanalys för mindre företag

De föreslagna förändringarna utgör ett nödvändigt led i arbetet med att avskaffa beskattningen av kapitalvinster på näringsbetingade andelar. För mindre företag som inte har byggt upp utländska bolagsstrukturer och som därmed saknar möjlighet att skatteplanera bort beskattningen av kapitalvinster, får en sådan förändring särskild betydelse.

Enligt *Företagarnas Riksorganisation* är det inte helt ovanligt att enmansföretagare samarbetar med andra enmansföretagare i ett gemensamt handelsbolag eller aktiebolag som ägs av enmansföretagarnas bolag. Man menar att det förekommer att dessa små aktiebolag inte har några andra innehav av delägarrätter. Förslagen skulle då leda till att ägarföretagen inte får möjlighet till avdrag för en kapitalförlust eventuellt till följd av en rörelseförlust i det samägda bolaget. Det är oundvikligt att reglerna får konsekvenser för de mindre företagen – på samma sätt som för storföretagen – i så måtto att avdragsrätten för kapitalförluster begränsas. För mindre företag bör det typiskt sett vara mindre vanligt att det finns kapitalvinster på delägarrätter som utgör kapitalplaceringar som kapitalförluster på delägarrätter kan dras av mot. Mot detta skall ställas att det av tillgänglig deklarationsstatistik³ förefaller vara ovanligt att små aktiebolag äger delägarrätter eller andelar i handelsbolag som är betingade av rörelsen. När det gäller skattemässiga kapitalförluster på näringsbetingade aktier inom aktiebolagssektorn torde det regelmässigt vara så att företag med en balansomslutning på mindre än 20 miljoner kronor inte uppvisar några skattemässiga kapitalförluster på sådana aktier⁴. Det sagda talar för att de minsta företagen inte påverkas i någon beaktansvärd omfattning av en begränsning i avdragsrätten för kapitalförluster. Eftersom det trots allt finns mindre företag som har kapitalförluster på näringsbetingade andelar finns det dock anledning att återigen påpeka att de föreslagna reglerna inte utgör ett avdragsförbud utan att kapitalförluster får dras av mot kapitalvinster och att förluster som inte kan utnyttjas ett år får sparas till efterföljande år. Avslutningsvis bör det även poängteras att det generellt sett är mindre och medelstora företag, vilka har mindre resurser och möjligheter till skatteplanering, som trots allt har de största fördelarna av att kapitalvinstbeskattningen avskaffas. Vissa remissinstan-

³ Finansdepartementets skattedatabas FRIDA.

⁴ 1999 års deklarationsuppgifter i Finansdepartementets skattedatabas FRIDA.

ser har kritiserat den föreslagna retroaktiviteten i tillämpningen av förslagen. Som framgår av avsnitt 5.1 har regeringen gjort bedömningen att den uppenbara risken för avsevärda skattebortfall motiverar en retroaktiv tillämpning av de förslag som aviserats i regeringens skrivelse den 6 december 2001.

8 Författningskommentarer

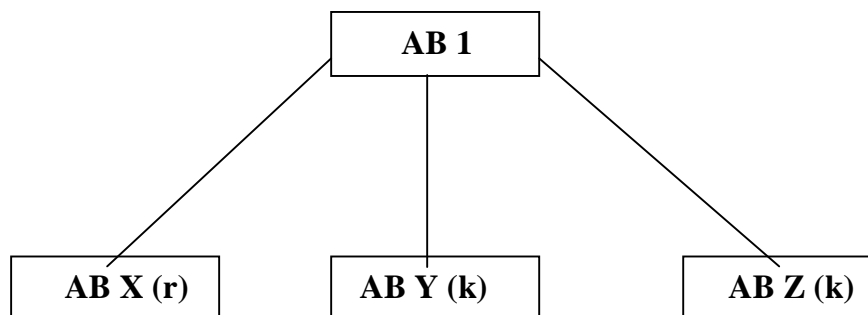
Förslaget till ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

48 kap.

26 §

Som en konsekvens av att den enhetliga ”fällan” för kapitalförluster på delägarriätter införs har nuvarande *andra* och *tredje* styckena utgått. Kapitalförluster på delägarriätter som avyttrats av juridiska personer får därmed endast dras av mot kapitalvinster på delägarriätter oavsett om innehavet av de avyttrade delägarriätterna som gett upphov till förlusten är betingat av rörelsen eller om det är fråga om en kapitalplacering.

Nedanstående exempel illustrerar.

Rörelsebetingat innehav:(r), Kapitalplaceringsinnehav:(k)

AB 1 är ett rörelsedrivande företag med aktieinnehav i AB X, Y och Z. Innehavet i AB X är rörelsebetingat och innehaven i AB Y och Z är kapitalplacering. AB 1 redovisar en rörelsevinst (exkl. kapitalvinster och förluster) om 200 mnkr det aktuella beskattningsåret. Under beskattningsåret har aktieinnehaven i AB X, Y och Z avyttrats. Avyttringen av aktierna i

AB X (r) har medfört en kapitalförlust på 50 mnkr,
AB Y (k) har medfört en kapitalvinst på 25 mnkr,
AB Z (k) har medfört en kapitalförlust på 30 mnkr.

Enligt *nuvarande regler* skall kapitalförlusten på AB X (50 mnkr) dras av från rörelsevinsten i AB 1 (200 mnkr). Rörelsevinsten blir alltså 150 mnkr. Kapitalförlusten på AB Z (30 mnkr) får dock endast dras av mot

kapitalvinsten på AB Y (25 mnkr). Det belopp som inte kan kvittas fullt ut (5 mnkr) får dras av mot kapitalvinster på delägarätter efterföljande beskattningsår.

Regelförändringen innebär att inte heller kapitalförlusten på AB X får dras av från rörelsevinsten utan endast mot kapitalvinster på delägarätter. Rörelsevinsten i AB 1 kommer därför att uppgå till 200 mnkr. Å andra sidan kommer det belopp som rullas framåt att öka med 50 mnkr till 55 mnkr.

Det nya *andra stycket* ersätter andra stycket i dess nuvarande lydelse och ger en möjlighet att dra av kapitalförluster på delägarätter mot kapitalvinster på delägarätter inom ett koncernförhållande. Bestämmelsen är frivillig. Som villkor för att ett företag, A, skall kunna utnyttja en utnyttjad kapitalförlust på delägarätter i ett annat företag, B, gäller att A med avdragsrätt har kunnat ta emot eller lämna koncernbidrag till B enligt de förutsättningar som uppställs i 35 kap. Om en del av en kapitalförlust från B inte kan utnyttjas fullt ut av A får återstoden inte sparas av A utan överskjutande del får sparas i B och får utnyttjas efterföljande år av B enligt huvudregeln i första stycket eller av A enligt de villkor som gäller enligt detta stycke.

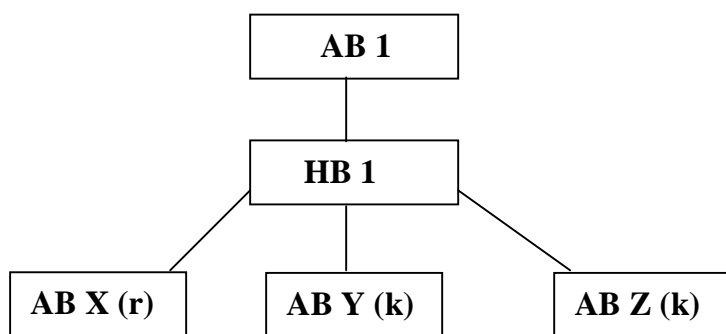
27 §

Andra stycket. Stycket behandlar endast kapitalförluster i handelsbolag på delägarätter som innehas som ett led i rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära. Kapitalförluster på sådana delägarätter får bara dras av mot vinster på andra delägarätter som handelsbolaget äger. Kvoteringsregeln i 24 § får inte heller tillämpas på kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter. I stycket ges även en turordningsregel för kapitalförluster på rörelsebetingade delägarätter och andra delägarätter. En kapitalförlust på en delägarätt som innehas på grund av rörelsen skall tas i anspråk först för avdrag mot en kapitalvinst på en delägarätt eftersom en sådan förlust inte får avdragskvoterats enligt 24 §. I och med att en kapitalförlust på en rörelsebetingad delägarätt får dras av mot en kapitalvinst på en delägarätt gäller en något vidare fälla än den som gäller för kapitalförluster på andra delägarätter vilka bara får dras av enligt bestämmelsen i 20 § (för dessa gäller dock även kvoteringsregeln i 24 §).

En kapitalförlust på en rörelsebetingad delägarätt som inte kan utnyttjas får sparas i handelsbolaget till följande beskattningsår och då utnyttjas på motsvarande sätt i handelsbolaget. Detta uttrycks genom att det anges att kapitalförlusten behandlas som en ny kapitalförlust det följande beskattningsåret.

Tredje stycket motsvarar andra stycket i paragrafens nuvarande lydelse med den skillnaden att kapitalförluster på delägarätter inte längre omfattas av bestämmelsens tillämpningsområde. Endast kapitalförluster på fordringsrätter vars innehav betingats av rörelse som handelsbolaget eller bolaget närstående bedrivit omfattas av den föreslagna lydelsen.

Nedanstående exempel illustrerar reglernas tillämpning.

Rörelsebetingat innehav:(r), Kapitalplaceringsinnehav:(k)

AB 1 är ett rörelsedrivande företag med ett 50-procentigt andelsinnehav i det rörelsedrivande företaget HB 1 som äger aktier i AB X, Y och Z. Innehavet i det onoterade AB X är rörelsebetingat och innehaven i de marknadsnoterade AB Y och Z är kapitalplacering. HB 1 redovisar en rörelsevinst om 200 mnkr det aktuella beskattningsåret. Under beskattningsåret har aktieinnehaven i AB X, Y och Z avyttrats. Avyttringen av aktierna i

AB X (r) har medfört en kapitalförlust på 50 mnkr,
 AB Y (k) har medfört en kapitalvinst på 25 mnkr,
 AB Z (k) har medfört en kapitalförlust på 30 mnkr.

Kapitalförlusten om 50 mnkr från avyttringen av AB X får bara kvittas mot kapitalvinsten om 25 mnkr på avyttringen av AB Y och tas därför i anspråk före kapitalförlusten på avyttringen av AB Z. Återstående förlust från avyttringen av AB X, 25 mnkr, får sparas i handelsbolaget till nästa beskattningsår och då utnyttjas på motsvarande sätt i handelsbolaget. För kapitalförlusten om 30 mnkr från avyttringen av AB Z gäller att den får utnyttjas till 70 procent mot övriga intäkter i HB 1 (200 – 21). Handelsbolagets nettoresultat, 179 mnkr, fördelas enligt bolagsavtalet på delägarna efter deras andelstal. AB 1 som äger hälften av andelarna i HB 1 påförs alltså 89,5 mnkr.

50 kap.

10 §

Första stycket. En hänvisning har gjorts till särbestämmelserna i den nya 12 §.

11 §

Andra stycket. Tillämpningsområdet för bestämmelsen omfattar kapitalförluster på rörelsebetingade andelar i handelsbolag *exklusive* kapitalbelopp som motsvarar delägarandelen av en kapitalförlust på en delägarrätt som uppkommit i handelsbolaget till vilken den avyttrade andelen hänförs eller delägarandelen av en värdeminskning på en delägarrätt som nämnda handelsbolag äger, se kommentaren till 12 §. I sista meningen hänvisas till särbestämmelserna i 12 § beträffande fällningen av denna del av kapitalförlusten.

12 §

Paragrafen är ny.

Första stycket innehåller bestämmelsen om en kvittningsfälla för kapitalförluster på andelar i handelsbolag för den del av förlusten som till sitt belopp motsvarar delägarandelen i handelsbolagets kapitalförlust på en delägarrätt eller delägarandelen av en värdenedgång på en delägarrätt som handelsbolaget innehar. Den del av kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget som skall fällas får bara dras av mot kapitalvinster på delägarrätter. Det ställs inte något krav på visat orsakssamband mellan å ena sidan kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget och förlusten eller värdenedgången på handelsbolaget tillhörig delägarrätt å den andra.

Med avyttrarens andel av förlusten eller värdenedgången på delägarrätten menas den del av handelsbolagets förlust respektive värdenedgång på en delägarrätt som belöper på andelen beräknat efter delägarandelen i resultatet i handelsbolaget, vilket som regel följer andelstalet i bolaget. Regeln tillämpas oavsett om det är köparen eller säljaren av handelsbolagsandelen som skall redovisa handelsbolagets resultat.

Begränsningen i avdragsrätten gäller bara delägarrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållandena eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära vilket framgår av hänvisningen till 11 § andra stycket.

Lagtexten har utformats så att det i förhållande till promemorians förslag inte skall råda någon tvekan om att även kapitalförluster på delägarrätter från tidigare år som sparats i handelsbolaget skall beaktas när frågan om viss del av kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget skall fällas. Detta har markerats genom att kapitalförlust eller värdenedgång på delägarrätten som handelsbolaget ägt eller äger skall beaktas vid bedömningen.

Givetvis avses i fallet med värdenedgång på delägarrätter endast sådana delägarrätter som handelsbolaget innehar vid tidpunkten för avyttringen av andelen i handelsbolaget.

I det fallet att endast en del av innehavet i handelsbolaget avyttras med förlust så skall bestämmelsen naturligtvis tillämpas på så sätt att endast den del av delägarandelen av förlusten eller värdenedgången på delägarrätter som handelsbolaget ägt eller äger och som svarar mot storleken på den del av innehavet i handelsbolaget som avyttrats, fällas mot kapitalvinster hos delägaren. Ett exempel illustrerar. A:s andel i handelsbolaget Y uppgår till 50 procent. HB Y säljer rörelsebetingade delägarrätter med förlust. Förlusten uppgår till 100 mnkr. A avyttrar hälften av innehavet i HB Y med förlust. Förlusten beräknas till 50 mnkr. A:s del av HB Y:s

förlust på de rörelsebetingade delägarrätterna är 50 mnkr. Den del av kapitalförlusten på det avyttrade innehavet i HB Y som bara får dras av mot kapitalvinster på delägarrätter hos A uppgår till 25, dvs. hälften av A:s del av HB Y:s kapitalförlust på delägarrätterna, eftersom A har kvar halva sitt innehav i HB Y motsvarande 25 procent av HB Y.

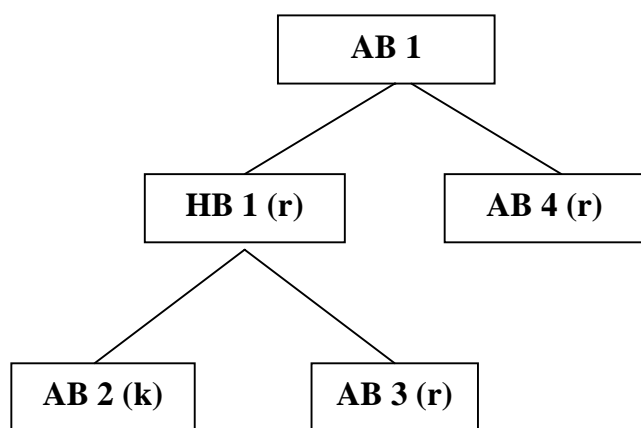
Som framgått av avsnitt 5.1.3 skall i kapitalförlustfallet beaktas endast avyttringar som skett efter den 6 december 2001.

Andra stycket innehåller bestämmelser i det fall andelen ägs av ett annat handelsbolag. En turordningsregel föreskrivs i det fallet att ett handelsbolag även har en kapitalförlust på en delägarrätt som med stöd av 48 kap. 27 § första stycket får dras av med tillämpning av bestämmelsen i 48 kap. 24 § (70 procents kvotering). I en sådan situation skall den del av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag som skall dras av mot kapitalvinster på delägarrätter tas i anspråk före en kapitalförlust på en sådan delägarrätt.

I *tredje stycket* föreskrivs att den del av en kapitalförlust som inte kan utnyttjas i den föreskrivna kvittningsfällan får sparas och utnyttjas på motsvarande sätt efterföljande beskattningsår. Detta uttrycks genom att det anges att kapitalförlusten behandlas som en ny kapitalförlust följande år.

Nedanstående exempel illustrerar tillämpningen av reglerna.

AB 1 avyttrar andelen i HB 1 (10 och 12 §§)

Rörelsebetingat innehav:(r), Kapitalplaceringsinnehav:(k)

AB 1 har ett 50-procentigt andelsinnehav i de rörelsedrivande företagen HB 1 och AB 4. Innehavet i HB 1 och AB 4 är rörelsebetingat. HB 1 har ett rörelsebetingat aktieinnehav i AB 3 och ett kapitalplaceringsinnehav i AB 2.

AB 1 redovisar en rörelsevinst om 300 mnkr. Under beskattningsåret har innehaven i HB 1 och AB 4 avyttrats. AB 1 har,

- avyttrat aktierna i AB 4 med vinst om 20 mnkr,
- avyttrat andelen i HB 1 med kapitalförlust om 100 mnkr som följd. Före avyttringen av andelen har HB 1:s innehav i AB 3 försålts med en förlust om 75 mnkr och innehavet i AB 2 har sjunkit i värde.

Av förlusten på andelen i HB 1 motsvarar beloppsmässigt 37,5 mnkr av HB 1:s förlust på avyttringen av de rörelsebetingade delägarrätterna i

AB 3. AB 1 måste kvitta förlusten till den del den motsvarar bolagets andel i resultatet i handelsbolaget (vilket enligt bolagsavtalet följer andelstalet, som utgör 50 procent) av förlusten från försäljningen av aktierna i AB 3, dvs. 37,5 mnkr (75/2), mot kapitalvinsten från avyttringen av AB 4 (20 – 37,5). Den delen av förlusten (17,5) som inte kan dras av mot kapitalvinsten från försäljningen av AB 4 får inte dras av mot AB 1:s övriga intäkter utan skall sparas till efterföljande beskattningsår och då utnyttjas på motsvarande sätt. Från AB 1:s övriga intäkter får däremot dras av hela den delen av förlusten som inte motsvarar förlusten på HB 1:s rörelsebetingade innehav i AB 3, dvs. 62,5 mnkr. Sammanfattningsvis får 82,5 mnkr (62,5 + 20) av kapitalförlusten om 100 mnkr på andelen i HB 1 dras av vid det aktuella beskattningsåret, varav 62,5 mnkr från AB 1:s rörelsevinst om 300 mnkr. Värdenedgången på HB 1:s innehav i AB 2 påverkar inte avdragsrätten för förlusten på andelen i HB 1 eftersom innehavet i AB 2 inte är rörelsebetingat.

13 §

Innehållet i paragrafen, som är ny, har närmare kommenterats i avsnitt 5.1.4.

Första stycket innehåller inledningsvis kopplingen till regeln i 12 § om fällning av viss del av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag. Av bestämmelsen framgår vidare att reglerna i 44 och 48 kap. skall tillämpas med undantag från schablonregeln i 48 kap. 15 §.

Beträffande tillämpningen av genomsnittsmetoden i 48 kap. 7 § faller det sig naturligt att tillämpa den på följande sätt. Om man tänker sig situationen att handelsbolaget har anskaffat samma sorts delägarätter såväl före som efter delägarans förvärv av handelsbolagsandelen och sedan avyttrar endast en del av delägarätterna. Som exempel kan nämnas att handelsbolaget innehade 100 delägarätter av samma slag som förvärvats innan delägaren förvärvade andelen i handelsbolaget och att dessa var värda 50 kr styck vid delägarans andelsförvärv. Därefter köpte handelsbolaget 100 nya delägarätter av samma slag för 200 kr styck. Om handelsbolaget nu avyttrar 100 delägarätter skall som anskaffningsutgift räknas 125 och inte 50 kr.

I stycket ges även regeln om fiktiv anskaffningsutgift.

Har delägarätten förvärvats av handelsbolaget före handelsbolagsdelägarans förvärv av handelsbolagsandelen utgörs den fiktiva anskaffningsutgiften av marknadsvärdet på delägarätten vid förvärvet av andelen i handelsbolaget.

Om delägarätten har förvärvats av handelsbolaget efter förvärvet av den aktuella handelsbolagsandelen behöver givetvis handelsbolagets anskaffningsutgift inte korrigeras.

Ovillkorade tillskott som handelsbolaget gör, t.ex. till ett aktiebolag, efter delägarans förvärv av andelen i handelsbolaget beaktas vid den fiktiva vinstberäkningen.

Om andelstalet i handelsbolaget har förändrats skall det inte påverka tillämpningen av bestämmelsen. Anskaffningsutgiften för en viss delägarätt utgörs därför av marknadsvärdet på denna när andelen i handelsbolaget anskaffas initialt eller i fallet att delägarätten förvärvats efter förvärvet av andelen i handelsbolaget, anskaffningsutgiften när handelsbolaget förvärvar delägarätten. Någon hänsyn till förändringar i andels-

innehavet i handelsbolaget skall således inte tas, se även den allmänna motiveringen i avsnitt 5.1.4.

Andra stycket. I stycket ges regeln om hur avstämningsvärdet skall bestämmas när en rörelsebetingad delägar rätt är i handelsbolagets ägo när andelen i handelsbolaget avyttras, se även avsnitt 5.1.4.

14 §

Paragrafen är ny. Reglerna i 12 och 13 §§ tillämpas på motsvarande sätt om handelsbolaget indirekt har ägt eller äger rörelsebetingade delägar rätter genom ett svenskt handelsbolag eller en utländsk motsvarighet. Kapitalförluster och värdenedgångar på delägar rätter som ägs indirekt genom ett sådant företag skall således beaktas när man skall fastställa hur stor del av en kapitalförlust på en andel i ett svenskt handelsbolag som bara får dras av mot avyttrarens kapitalvinster på delägar rätter. Den del som på detta sätt skall påverka avdragsrätten för kapitalförlusten på andelen i handelsbolaget är avyttrarens indirekta andel av kapitalförlusten eller värdenedgången i det indirekt ägda svenska eller utländska handelsbolaget.

52 kap.

6 §

En hänvisning har införts till den nya 8 §.

7 §

Andra stycket. En hänvisning till den nya 8 § har införts.

8 §

Paragrafen är ny.

Första stycket motsvarar till sitt innehåll den nya bestämmelsen i 50 kap. 12 § första stycket. Vad som sagts i kommentaren till nämnda stycke gäller på motsvarande sätt även kapitalförluster på andelar i utländska juridiska personer som anges i 6 kap. 14 §. Bestämmelsen omfattar även den situationen att en utländsk juridisk person vars inkomster enligt 6 kap. 14 § skall beskattas hos delägaren avyttrar en andel i en utländsk juridisk person av samma slag.

9 §

Paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll den nya bestämmelsen i 50 kap. 12 § andra stycket. Vad som sagts i kommentaren till denna bestämmelse gäller på motsvarande sätt även kapitalförluster på andelar i utländska juridiska personer som anges i 6 kap. 14 §.

10 §

Paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll den nya bestämmelsen i 50 kap. 12 § tredje stycket.

11 §

Paragrafen är ny. Genom paragrafen blir beräkningsreglerna i 50 kap. 13 § tillämpliga.

12 §

Paragrafen är ny och motsvarar bestämmelsen i 50 kap. 14 §.

Övergångsbestämmelserna

Punkt 2. De nya reglerna om avdrag för kapitalförluster på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag skall tillämpas på avyttringar fr.o.m. dagen efter avlämnandet av regeringens skrivelse till riksdagen i vilken de nya reglerna aviseras, dvs. fr.o.m. den 7 december 2001. De nya reglerna tillämpas även på tidigare gjorda förluster på avyttringar av delägarätter och andelar i svenska handelsbolag men där avdragsrätten inte har kunnat göras gällande förrän dagen efter den dag när skrivelsen avlämnades, dvs. den 7 december 2001, på grund av att villkoren för avdragsrätten enligt 25 kap. 30 § har uppfyllts först vid denna senare tidpunkt. Det sagda innebär att tidigare realiserade koncerninterna kapitalförluster på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag, för vilka gäller en uppskjuten avdragsrätt, omfattas av de nya reglerna om tillgången, dvs. delägarätten eller andelen i ett svenskt handelsbolag, innehas av ett företag i intressegemenskap med det avyttrande företaget eller av det avyttrande företaget, dagen efter den dag då skrivelsen avlämnades till riksdagen.

För tillämpningen av den nya bestämmelsen i 48 kap. 26 § andra stycket medför övergångsbestämmelsen följande. För kapitalförluster på delägarätter som har avyttrats den 7 december 2001 eller senare och som inte kan utnyttjas av avyttraren ges möjlighet att i enlighet med 48 kap. 26 § i dess nya lydelse utnyttja förlusten inom koncernen. För kapitalförluster på delägarätter som avyttrats före den 7 december 2001 tillämpas 48 kap. 26 § i dess nuvarande lydelse vilket bl.a. innebär att det inte finns möjlighet till kvittning inom koncernen.

Punkt 3. Bestämmelserna tillämpas på kapitalförluster vid avyttringar av andelar i sådana utländska juridiska personer som anges i 6 kap. 14 § om avyttringen skett efter den 30 juni 2002. Punkten reglerar även koncerninterna kapitalförluster på andelar där det fortfarande gäller en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § vid tidpunkten för ikraftträdandet.

Bilaga 1

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över promemorian Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag (Fi2001/4621)

Riksskatteverket, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Östergötlands län, Närings- och teknikutvecklingsverket NUTEK, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Sveriges Byggindustrier, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Företagarnas Riksorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Fastighetsägareförbund, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF.

Riksskatteverket har till sitt yttrande fogat yttranden som inhämtats från skattemyndigheterna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Örebro och Växjö.

Svenskt Näringsliv och Svenska Bankföreningen har åberopat yttrande från Näringslivets skattedelegation.

Finansinspektionen, Riksrevisionsverket, Stockholms Handelskammare, Internationella Handelshögskolan i Jönköping, Företagsekonomiska institutionen vid Uppsala universitet, Centralorganisationen SACO, Finansbolagens förening, HSB Riksförbund, Kooperativa förbundet, Näringslivets nämnd för regelgranskning, Skogsägarnas Riksförbund, Svenska Handel- och Tjänsteföretagen, Svensk Industriförening, Svenska Handelskammareförbundet, Svenska Revisorssamfundet SRS, Sveriges Bokförings- och revisionsbyråers Förbund, Tjänsteförbundet, Tjänstemännens Centralorganisation och Svenska Riskkapitalföreningen har avstått från att yttra sig.

Bilaga 2

Lagförslagen i promemorian Begränsning av rätten till avdrag för kapitalförluster i inkomstslaget näringsverksamhet på delägarrätter och på andelar i svenska handelsbolag (Fi2001/4621)

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229) dels att 48 kap. 26 och 27 §§ samt 50 kap. 10 och 11 §§ skall ha följande lydelse.

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 50 kap. 12 och 13 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

48 kap.

26 §

Juridiska personers kapitalförluster på delägarrätter får dras av bara mot kapitalvinster på delägarrätter. Om en del av en förlust inte kan dras av mot sådana kapitalvinster, behandlas den som en ny kapitalförlust på delägarrätter det följande beskattningsåret.

Begränsningen i första stycket gäller inte om innehavet av delägarrätterna betingats av rörelse som bedrivs av den skattskyldige eller av företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå den skattskyldige nära.

Begränsningen i första stycket gäller inte heller i fråga om kapitalförluster när sådana svenska aktiebolag eller svenska ekonomiska föreningar som inte är förvaltningsföretag avyttrar andelar eller när svenska sparbanker eller svenska ömsesidiga skadeförsäkringsföretag avyttrar andelar, om det sammanlagda röstetalet för deras innehav vid avyttringen motsvarade 25 procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i företaget.

I fråga om kapitalförluster som uppkommer i svenska handelsbolag tillämpas 19–21, 23 och 24 §§.

I fråga om kapitalförluster på delägarrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, tillämpas 19 och 20 §§. Kapitalförluster på sådana delägarrätter skall vid tillämpningen av 20 § tas i anspråk före kapitalförluster på andra delägarrätter. Om en del av en förlust inte kan dras av enligt 20 § behandlas den som en ny kapitalförlust på delägarrätter det följande beskattningsåret.

Kapitalförluster på sådana *delägarrätter* och fordringsrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock alltid dras av i sin helhet.

Kapitalförluster på sådana fordringsrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock alltid dras av i sin helhet.

50 kap.

10 §

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges i 11 §.

I inkomstslaget näringsverksamhet skall en kapitalförlust dras av i sin helhet, om inte något annat anges *i andra stycket* eller i 11 §.

Den del av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag som motsvarar avyttrarens andel av en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som handelsbolaget varit ägare till under beskattningsåret, får dras av bara mot kapitalvinster på delägarrätter. Om en del av en förlust inte kan dras av behandlas den som en ny kapitalförlust det följande beskattningsåret.

⁵ Senaste lydelse 2000:540.

Begränsningen i andra stycket gäller bara för delägarrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära.

11 §

En kapitalförlust som uppkommer när ett svenskt handelsbolag avyttrar en andel i ett annat svenskt handelsbolag skall dras av med 70 procent av förlusten.

En kapitalförlust på en andel vars innehav betingas av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall dock alltid dras av i sin helhet.

En kapitalförlust som uppkommer när ett svenskt handelsbolag avyttrar en andel i ett annat svenskt handelsbolag skall dras av med 70 procent av förlusten *om inte annat anges i andra stycket och i 12 §.*

En kapitalförlust på en andel vars innehav betingas av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå handelsbolaget nära, skall alltid dras av i sin helhet *om inte annat anges i 12 §.*

12 §

Den del av en kapitalförlust på en andel i ett handelsbolag som motsvarar avyttrarens andel av en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som handelsbolaget varit ägare till under beskattningsåret, får dras av bara mot kapitalvinster på sådana delägarrätter som anges i 48 kap. 20 §. En sådan del av en kapitalförlust skall tas i anspråk före kapitalförluster på sådana delägarrätter som anges i 48 kap. 27 § första stycket. Om en del av en förlust inte kan dras av behandlas den som en ny kapitalförlust det följande beskattningsåret.

Begränsningen i första stycket gäller bara för delägarrätter vars innehav betingats av rörelse som bedrivs av handelsbolaget eller av någon som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå

handelsbolaget nära.

13 §

När storleken på en kapitalförlust eller värdenedgång på en delägarrätt som anges i 10 § andra stycket och 12 § första stycket skall bestämmas, tillämpas bestämmelserna i andra och tredje styckena. För att bestämma storleken på en kapitalförlust på en sådan delägarrätt tillämpas också bestämmelserna i 44 och 48 kap. i tillämpliga delar.

Har en delägarrätt förvärvats av handelsbolaget före den skattskyldiges förvärv av andelen i handelsbolaget skall som anskaffningsutgift anses marknadsvärdet på delägarrätten vid förvärvet av andelen.

En delägarrätt som inte är avyttrad när andelen i handelsbolaget avyttras skall värderas till marknadsvärdet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2002 och tillämpas första gången vid 2002 års taxering.

2. Bestämmelserna i sin nya lydelse tillämpas på avyttringar av delägarätter och på andelar i svenska handelsbolag som skett efter den 6 december 2001.

3. Bestämmelserna i sin nya lydelse tillämpas också på delägarätter och andelar i svenska handelsbolag som avyttrats den 6 december 2001 eller tidigare men där den omständighet som utlöser en uppskjuten avdragsrätt enligt 25 kap. 30 § inträffar den 7 december 2001 eller senare.

